

ZATWIERDZAM

REKTOR
PWSZ w Koninie

prof. zw. dr hab. Miroslaw Pawlak

**PAŃSTWOWA WYŻSZA SZKOŁA ZAWODOWA
W KONINIE ul. Przyjaźni 1**

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

KWIECIEŃ 2016 r.

INFORMACJE DLA ZARZĄDCY OBIEKTU

1. Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego jest potwierdzeniem dla zarządcy budynku oraz firm ubezpieczeniowych i Państwowej Straży Pożarnej na wykonanie obowiązków wynikających z art.4 Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (J.t.: Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380 z późn. zm.) oraz spełnienia wymogu określonego w § 6, ust. 7 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109 poz. 719.)
2. **Termin następnej aktualizacji Bezpieczeństwa Pożarowego Instrukcji upływa w KWIETNIU 2018 r.**
3. Aktualizację instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego należy wykonać w przypadku, gdy nastąpi zmiana sposobu użytkowania obiektu która może wpłynąć na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

Opracował:

KWIETIEŃ 2018

data,

Inspektor ds. ochrony ppoż.
S Szadkowski
inż. Sławomir Szadkowski
tel. 605 032 100

imię i nazwisko, funkcja, podpis

INFORMACJE DLA ZARZĄDCY OBIEKTU

1. Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego jest potwierdzeniem dla zarządcy budynku oraz firm ubezpieczeniowych i Państwowej Straży Pożarnej na wykonanie obowiązków wynikających z art.4 Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (J.t.: Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380 z późn. zm.) oraz spełnienia wymogu określonego w § 6, ust. 7 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109 poz. 719.)
2. **Termin następnej aktualizacji Bezpieczeństwa Pożarowego** Instrukcji upływa w **KWIETNIU 2018 r.**
3. Aktualizację instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego należy wykonać w przypadku, gdy nastąpi zmiana sposobu użytkowania obiektu która może wpłynąć na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

Opracował:

.....
data,

.....
imię i nazwisko, funkcja, podpis

WSTĘP

Ochrona przeciwpożarowa – pojęcie to oznacza przedsięwzięcia prowadzące do ochrony życia, zdrowia, mienia i środowiska przed pożarem, klęską żywiołową bądź innym miejscowym zagrożeniem.

Zapobiegać pożarowi, klęsce żywiołowej lub innemu miejscowemu zagrożeniu to:

- zapewnić konieczne warunki ochrony technicznej obiektom,
- stworzyć warunki organizacyjne i formalno-prawne zapewniające ochronę ludzi, ich mienia, a także przeciwdziałanie powstaniu lub minimalizowanie skutków pożaru, klęsk żywiołowych, lub innego miejscowego zagrożenia.

Obowiązek ochrony przeciwpożarowej wynika z ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (J.t.: Dz. U. z 2009 r. nr 178, poz.1380 z późn. zm.) – stosownie do wymagań art. 4 w/w ustawy właściciel, zarządca lub użytkownik zapewniając jego ochronę przeciwpożarową, obowiązany jest w szczególności:

- ⇒ przestrzegać przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- ⇒ wyposażyć budynek, obiekt lub teren w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze zgodnie z obowiązującymi zasadami,
- ⇒ zapewnić konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie,
- ⇒ zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie lub na terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
- ⇒ przygotować budynek, obiekt lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
- ⇒ zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
- ⇒ ustalić sposoby postępowania na wypadek pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Szczegółowe wymagania w tym zakresie określone zostały w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych terenów (Dz. U. nr 109, poz.719)¹.

¹ Jest to akt prawny niezwykle obszerny, zawierający — oprócz przepisów ogólnych — szczegółowe uregulowania w zakresie zasad wyposażania obiektów w stałe i półstałe urządzenia gaśnicze, rodzajów obiektów, w których jest wymagana instalacja sygnalizacyjno-alarmowa, zasad wyposażania obiektów w sprzęt i urządzenia ratownicze, zabezpieczania instalacji i urządzeń technicznych, prac niebezpiecznych pożarowo oraz oceny zagrożenia wybuchem, magazynowania gazów palnych, zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów, zbioru, transportu i składowania palnych płodów rolnych, zapobiegania powstawaniu innych miejscowych zagrożeń. Ponadto w rozporządzeniu znajdują się wytyczne w zakresie określania przyrostu ciśnienia w pomieszczeniu, jaki mógłby zostać spowodowany przez wybuch oraz zaznaczania stref zagrożenia wybuchem, jak też usystematyzowany wykaz palnych gazów, par i cieczy z ich właściwościami chemicznymi i fizycznymi. W codziennej praktyce ochrony przeciwpożarowej są to zagadnienia niezwykle ważne.

I. ŹRÓDŁA INFORMACJI WYKORZYSTANE W OPRACOWANIU INSTRUKCJI BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO ORAZ POSTANOWIENIA OGÓLNE.

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (j.t.: Dz. U. z 2009 r. nr 178 poz. 1380 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (j.t.: Dz. U. z 1998 r. nr 21, poz. 94 z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (j. t.: Dz. U. z 2010r. nr 243, poz. 1623 z późn. zm.)
4. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109 poz. 719).
5. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. Nr 124, poz. 1030).
6. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 października 2005 r. w sprawie wymagań kwalifikacyjnych oraz szkoleń dla strażaków jednostek ochrony przeciwpożarowej i osób wykonujących czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej. (Dz. U. Nr 215, poz. 1823).
7. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. (Dz. U. Nr 75, poz. 690, z późn. zm.).
8. PN-EN 3-7:2004 Gaśnice przenośne.
9. PN-EN 671-3 Stałe urządzenia gaśnicze. Hydranty wewnętrzne. Konserwacja.
10. PN-92/N-01256.01 Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.
11. PN-92/N-01256.02 Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja.
12. PN-N-01256-04:1997/Az1:2003 Znaki bezpieczeństwa. Techniczne środki przeciwpożarowe.
13. PN-N-01256-05:1998 Znaki bezpieczeństwa. Zasady umieszczania znaków bezpieczeństwa na drogach ewakuacyjnych i drogach pożarowych.
14. Karty Charakterystyki Substancji Niebezpiecznych.
15. Dokumentacja techniczno-budowlana.
16. Oględziny nieruchomości oraz budynku.
17. Informacje uzyskane od zarządcy obiektu.

II. POSTANOWIENIA OGÓLNE.

1. Stosownie do postanowień § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109 poz. 719) właściciele lub zarządcy obiektów bądź ich części, stanowiących odrębne strefy pożarowe, przeznaczonych do wykonywania funkcji użyteczności publicznej (...) zapewniają i wdrażają **INSTRUKCJĘ BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO**.
2. Podstawowym celem **Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego** jest przedstawienie istniejących warunków ochrony przeciwpożarowej dla nieruchomości oraz poszczególnych budynków stanowiących jej zabudowę oraz sposobów jego użytkowania, zapewniających odpowiedni poziom ochrony przeciwpożarowej obiektu i jego użytkowników.
3. **Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego**, zwana w dalszej części opracowania **Instrukcją**² zawiera, w odniesieniu do przedmiotowego obiektu, następujące elementy:
 - 1) warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego, magazynowania (składowania) i warunków technicznych obiektu, w tym zagrożenia wybuchem;
 - 2) wyposażenie w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym;
 - 3) sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
 - 4) sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym;
 - 5) warunki i organizacja ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania;
 - 6) sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji;
 - 7) zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami;
 - 8) plany obiektów, obejmujące także ich usytuowanie, oraz terenu przyległego, z uwzględnieniem graficznych danych dotyczących w szczególności:
 - a) powierzchni, wysokości i liczby kondygnacji budynku,
 - b) odległości od obiektów sąsiadujących,
 - c) parametrów pożarowych występujących substancji palnych,
 - d) występującej gęstości obciążenia ogniowego w strefie pożarowej lub w strefach pożarowych,
 - e) kategorii zagrożenia ludzi, przewidywanej liczby osób na każdej kondygnacji i w poszczególnych pomieszczeniach,
 - f) lokalizacji pomieszczeń i przestrzeni zewnętrznych zaklasyfikowanych jako strefy zagrożenia wybuchem,

² Instrukcja – oznacza zbiór przepisów postępowania, zazwyczaj w formie pisemnej; dokładne pouczenie; udzielenie wskazówek; polecenie, zarządzenie.

- g) podziału obiektu na strefy pożarowe,
 - h) warunków ewakuacji, ze wskazaniem kierunków i wyjść ewakuacyjnych,
 - i) miejsc usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, kurków głównych instalacji gazowej, materiałów niebezpiecznych pożarowo oraz miejsc usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,
 - j) wskazania dojeżdżać do dźwigów dla ekip ratowniczych,
 - k) hydrantów zewnętrznych oraz innych źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
 - l) dróg pożarowych i innych dróg dojazdowych, z zaznaczeniem wjazdów na teren ogrodzony;
- 9) wskazanie osób lub podmiotów opracowujących instrukcję.
4. Wszyscy pracownicy oraz stali użytkownicy obiektu, bez względu na rodzaj wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko, są zobowiązani do zapoznania się z treścią niniejszej, stosownie do ustaleń zawartych w **rozd. III, pkt. 3.2. Instrukcji** i przestrzegania zawartych w niej ustaleń. Fakt przyjęcia do wiadomości postanowień **Instrukcji** osoby te potwierdzają własnoręcznym podpisem w stosownym oświadczeniu, przechowywanym w aktach osobowych pracownika – wzór oświadczenia stanowi Załącznik Nr 1. W przypadku aktualizacji fakt zapoznania należy potwierdzić w wykazie osób zapoznanych z instrukcją (tabeli zbiorczej zamieszczonej na końcu instrukcji).
5. Postanowienia **Instrukcji** obowiązują również wszystkie osoby lub podmioty korzystające z obiektu lub prowadzące na jego terenie jakakolwiek działalność bądź wykonujących jakiekolwiek prace na terenie zakładu – umowa o powierzenie prac lub najem obiektów (ich części) musi zobowiązywać wykonawców/najemców do przestrzegania ustaleń wynikających z treści **Instrukcji**. Ponadto, podmioty te zobowiązane są zapoznać z treścią **Instrukcji** swoich pracowników, którzy potwierdzają przyjęcie do wiadomości jej postanowień własnoręcznym podpisem – wzór oświadczenia stanowi Załącznik Nr 2.
6. Zarządca obiektu lub osoba przez niego wyznaczona ma prawo i obowiązek kontrolować przestrzeganie ustaleń zawartych w instrukcji.
7. **Instrukcję** należy poddać okresowej aktualizacji, **co najmniej raz na dwa lata**, a także po takich zmianach sposobu³ użytkowania obiektu lub procesu technologicznego, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej – aktualizacja powinna być opracowana w formie aneksu oraz potwierdzona w **Karcie Aktualizacji** – wzór Karty stanowi **Załącznik Nr 3**.
8. Instrukcję należy przechowywać w miejscu dostępnym dla ekip ratowniczych.

III. SPOSOBY ZAPOZNANIA UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU, W TYM ZATRUDNIONYCH PRACOWNIKÓW, Z PRZEPISAMI PRZECIWOŻAROWYMI ORAZ TREŚCIĄ PRZEDMIOTOWEJ INSTRUKCJI.

3.1. Szkolenia w dziedzinie ochrony przeciwpożarowej.

Ustawa [1] nakazuje właścicielowi, zarządcy lub użytkownikowi obiektu zapoznać wszystkich swoich pracowników z przepisami przeciwpożarowymi – zgodnie z obowiązującymi przepisami każdy pracownik powinien być zapoznany z przepisami przeciwpożarowymi odnoszącymi się do danego stanowiska pracy, a w szczególności z zagrożeniem danego obiektu, rozmieszczeniem i obsługą podręcznego sprzętu gaśniczego, sposobami postępowania na wypadek powstania pożaru, lokalizacją przeciwpożarowego i/lub głównego wyłącznika prądu elektrycznego.

Wskazany w ustawie obowiązek zapoznania pracowników z przepisami przeciwpożarowymi jest elementem zapewnienia ochrony przeciwpożarowej na terenie danego obiektu oraz terenu przyległego i powinien mieć zindywidualizowaną formę, a poszczególne zagadnienia powinny być omawiane w aspekcie konkretnych obiektów i jego użytkowników, w szczególności w nawiązaniu do **Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego**.

Realizacja szkoleń

Każdy nowo zatrudniony pracownik, przed rozpoczęciem pracy w trakcie szkolenia wstępnego w dziedzinie BHP – instruktaż ogólny, zobowiązany jest odbyć szkolenie z zakresu ochrony przeciwpożarowej, prowadzone przez osobę posiadającą odpowiednie kwalifikacje zawodowe, określone w rozporządzeniu [6] – przedmiotem tego szkolenia jest zapoznanie pracownika z zagadnieniami z zakresu ochrony przeciwpożarowej wg **Ramowego Programu Szkolenia**. Osoby te zapoznane zostają z treścią **Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego**, w zakresie określonym w pkt. 3.2. niniejszego rozdziału.

W trakcie szkolenia wstępnego w dziedzinie BHP – instruktaż stanowiskowy – nowo zatrudniony pracownik zapoznany zostaje z zagrożeniem pożarowym danego obiektu, lokalizacją urządzeń przeciwpożarowych takich jak hydranty i przeciwpożarowy wyłącznik prądu oraz rozmieszczeniem podręcznego sprzętu gaśniczego.

W trakcie realizacji szkoleń okresowych w dziedzinie BHP, pracownikom którzy odbywają szkolenie, aktualizowana i uzupełniana jest wiedza z zakresu ochrony przeciwpożarowej w szczególności z zakresu:

- przepisów o ochronie przeciwpożarowej,
- zagrożeń występujących w procesach pracy,
- sposobów obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego,
- sposobów postępowania na wypadek powstania pożaru lub innego zagrożenia.

³ Zmiana sposobu użytkowania obiektu budowlanego – zgodnie z art. 73 ust. 1 ustawy Prawo budowlane oznacza podjęcie lub zaniechanie w obiekcie budowlanym lub jego części działalności zmieniającej warunki bezpieczeństwa pożarowego.

Potwierdzeniem zapoznania się pracownika z przepisami o ochronie przeciwpożarowej jest złożenie przez pracownika własnoręcznie podpisu w oświadczenia, które umieszcza się w aktach osobowych pracownika - wzór oświadczenia stanowi **Załącznik nr 1**.

Ramowy program szkolenia

Lp.	Temat szkolenia	Liczba godzin
1	2	3
1.	Zagrożenia pożarowe w miejscu pracy, przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów, zadania i obowiązki pracownik ma w zakresie zapobiegania pożarom.	0,5
2.	Zadania i obowiązki pracowników w przypadku powstania pożaru, sposoby alarmowania. Warunki prowadzenia ewakuacji ludzi, zwierząt i mienia.	0,5
3.	Urządzenia przeciwpożarowe i podręczny sprzęt gaśniczy. Znajomość praktycznego użycia sprzętu i urządzeń.	0,5
4.	Zapoznanie z postanowieniami Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego	0,5
RAZEM		2

3.2. Zapoznanie użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z treścią przedmiotowej instrukcji.

Zarządca obiektu zobowiązany jest do przestrzegania postanowień niniejszej **Instrukcji** oraz zapoznania wszystkich zatrudnionych pracowników z jej postanowieniami określonymi w następującym zakresie:

Lp.	Postanowienia zawarte w:	Zakres przedmiotowy	Zakres podmiotowy
1	2	3	4
1.	Rozdz. II i III	Całość	Kierownictwo
2.	Rozdz. IV	Całość	Kierownictwo
		Całość	Pracownicy – wszyscy
	Rozdz. V	Całość	Kierownictwo + personel wyznaczony do zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników.
3.	Rozdz. VI	Całość	Kierownictwo + personel wyznaczony do zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników.
		Pkt. 6.1.2 i 6.2.3.	Podmioty lub/i osoby wykonujące badanie, przeglądy, pomiary i konserwacje. Osoba/y odpowiedzialne za stan ppoż. w obiekcie.
5.	Rozdz. VII	Całość	Kierownictwo
		Pkt. 7.1.	Pracownicy – wszyscy
		Pkt. 7.2.	Osoba/y odpowiedzialne za stan ppoż. w obiekcie
6.	Rozdz. VIII	Całość	Kierownictwo + osoby nadzorujące + podmioty lub/i osoby wykonujące prace niebezpieczne pod względem pożarowym.
8.	Rozdz. IX	Pkt. 9.1.	Kierownictwo
		Pkt. 9.2.	Pracownicy – wszyscy
		Pkt.9.3.	Personel wyznaczony do zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników.
9.	Rozdz. X	Całość	Kierownictwo + pracownicy – wszyscy
10.	Rozdz. XI	Całość	Kierownictwo
		Pkt. 11.2.	Pracownicy – wszyscy

IV. WARUNKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ, WYNIKAJĄCE Z PRZEZNACZENIA, SPOSOBU UŻYTKOWANIA, PROWADZONEGO PROCESU TECHNOLOGICZNEGO, MAGAZYNOWANIA (SKŁADOWANIA) I WARUNKÓW TECHNICZNYCH OBIEKTU, W TYM ZAGROŻENIA WYBUCHEM.

4.1. Przedmiot opracowania.

Przedmiotem opracowania jest Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego dla budynku Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Koninie przy ul. Przyjaźni.

4.2. Charakterystyka nieruchomości.

4.2.1. Zabudowa i zagospodarowanie działki.

- 1) **Nazwa:** PWSZ w Koninie – obiekty przy ul. Przyjaźni 1.
- 2) **Lokalizacja:** Obiekt zlokalizowany jest w miejscowości Konin (w bezpośrednim sąsiedztwie skrzyżowania ul. Przyjaźni i Kard. Stefana Wyszyńskiego).

Charakterystyka obiektu.

Opis:		Obiekt składa się z dwóch budynków o zabudowie nieregularnej, podzielony na części „A” i „B”. Część „A” to budynek nie podpiwniczony, czterokondygnacyjny. Część „B” to budynek podpiwniczony, trzykondygnacyjny z łącznikiem usytuowanym na parterze. Całość stanowi według przepisów o ochronie ppoż., jedną strefę pożarową.
Parametry obiektu:		Pow. zabudowy: 2696,5 m ² . Pow. użytkowa: 6297,0 m ² . Kubatura: 30215,8 m ³ . Wysokość budynku n.p.t.: 12 m.
Konstrukcja budynku:	„A”	Fundamenty: betonowe z wkładkami stalowymi; Konstrukcja nośna: ściany zewnętrzne murowane z elementów ceramicznych na zaprawie cementowo-wapiennej, otynkowane – gr. 38 cm. Ściany wewnętrzne: murowane z cegły pełnej na zaprawie cementowo-wapiennej, otynkowane – gr. 25 cm.
	„B”	Ściany działowe: murowane z cegły oraz z regipsów. Strop parteru: –żelbetowy prefabrykowany. Pokrycie dachu: blacha fałdowana izolowana wełną mineralną .
Zastosowane instalacje:		Elektroenergetyczna – 230/400 V (główny wyłącznik prądu zlokalizowany przy rozdzielni usytuowanej w piwnicy). Teletechniczna (komputerowa, telefoniczna). Wodno-kanalizacyjna. Instalacja odgromowa. Instalacja gazowa – zlokalizowany na zewnątrz budynku. Ogrzewanie: C.O. – zasilana z sieci miejskiej.

Warunki ochrony przeciwpożarowej	<p>Klasyfikacja budynku – ZL III (na terenie obiektu znajdują się pomieszczenia/ strefy zaliczane do ZL I).</p> <p>Grupa wysokości: niski (N).</p> <p>Podział na strefy pożarowe – budynek stanowi jedną strefę pożarową</p> <p>Gęstość obciążenia ogniowego – do 500 MJ/m².</p> <p>Zabezpieczenie ppoż.: podręczny sprzęt gaśniczy (gaśnice proszkowe) oraz sieć hydrantów wewnętrznych.</p> <p>Warunki ewakuacji: Ze wszystkich z miejsc, gdzie przebywają ludzie istnieje możliwość ewakuacji drogami komunikacji ogólnej. Obiekt obsługują cztery klatki schodowe. Część „A” obsługuje dźwig osobowy – brak możliwości korzystania w czasie zagrożenia. Obiekt obsługują cztery wyjścia ewakuacyjne – główne od wsch., pozostałe boczne. Wyposażono obiekt w oświetlenie awaryjne ewakuacyjne.</p> <p>Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru: hydrant zewnętrzny podziemne DN 80 usytuowane na sieci hydrantowej zewnętrznej prowadzonej wzdłuż ul. Kard. Stefana Wyszyńskiego</p> <p>Drogi pożarowe: dojazd stanowią utwardzone ulice i drogi wewnętrzne – dojazd możliwy o każdej porze roku.</p> <p>Wyłącznik prądu: główny wyłącznik prądu znajduje się w piwnicy rozdzielni.</p> <p>Służby ratownicze straży pożarnej i alarmowanie: W razie powstania pożaru, zagrożenia do obiektu dysponowane będą zastępy straży. W odległości około 1,5 km mieści się Zawodowa Jednostka Ratowniczo Gaśnicza, która posiada odpowiedni sprzęt do prowadzenia działań ratowniczo– gaśniczych.</p> <p>Inne: obiekt nie posiada przeciwpożarowego wyłącznik prądu.</p>
---	---

Zagospodarowanie obiektu.

Funkcja i przeznaczenie budynku oraz poszczególnych pomieszczeń	budynku użyteczności publicznej — budynek przeznaczony dla szkolnictwa wyższego
Wystrój wewnątrz, pomieszczeń i korytarzy stanowiących ciągi komunikacyjne	wykonane z materiałów niepalnych

Odległość budynku od obiektów sąsiadujących

Na działce nie znajdują się budynki, stanowiące bezpośrednie sąsiedztwo dla opisywanego budynku.

„Plan usytuowania obiektu oraz terenu przyległego” przedstawiony zostały w załączniku Nr -7

Dojazd do nieruchomości

Dojazd do nieruchomości bezpośrednio od strony ul.. Przyjaźni

4.3. Charakterystyka zagrożenia pożarowego, w tym zagrożenia wybuchem.

4.3.1. Zagrożenie pożarowe.

Zagrożenie pożarowe – występuje w miejscach, gdzie znajduje się materiał palny, którego spalanie może zostać zainicjowane przez doraźnie mogący pojawić się lub występujący stale bodziec energetyczny. Zagrożenie jest tym większe im więcej nagromadzono materiału palnego, im lepiej materiał palny jest przygotowany do spalania (stan gazowy, pary cieczy palnych) i im większe jest prawdopodobieństwo pojawienia się bodźca inicjującego spalanie (stała obecność bodźca energetycznego wynikająca z procesu technologicznego, częstotliwość awarii itp.).

Zagrożenie pożarowe związane jest z:

- ⇒ występowaniem na terenie budynku i wokół niego materiałów niebezpiecznych pożarowo oraz materiałów palnych,
- ⇒ eksploatacją instalacji i urządzeń elektrycznych oraz eksploatacją instalacji odgromowej,
- ⇒ okazjonalnie prowadzonymi pracami niebezpiecznymi pod względem pożarowym,
- ⇒ eksploatacją budynku.

Materiały palne

W budynku występują materiały palne, takie jak:

- ⇒ elementy stałego wyposażenia budynku wykonane z materiałów palnych,
- ⇒ elementy wykończenia wnętrz i wykładziny podłogowe w zapleczu biurowym oraz elementy stałego wyposażenia tych pomieszczeń (meble),
- ⇒ dokumenty i książki.

Materiały te nie zalicza się do łatwopalnych oraz nie ulegają samozapalaniu i nie tworzą mieszanin wybuchowych. Temperatura zapalenia tych materiałów wynosi ponad 200 °C.

Źródła zapłonu

Podstawowym elementem, którego obecność (w sprzyjających okolicznościach) może spowodować powstanie pożaru jest bodziec energetyczny. W opisywanym przypadku jest to możliwość występowania uszkodzeń lub/i wadliwych stanów pracy instalacji i urządzeń elektrycznych (zabezpieczenia przeciążeniowe, zwarcia, iskrzenia) oraz otwartych źródeł ognia.

4.3.2. Zagrożenie wybuchem w pomieszczeniach i przestrzeniach zewnętrznych.

Do wybuchu dojdzie w przypadku gdy substancje łatwopalne są obecne w procesie pracy produkcyjnym. Oznacza to, że co najmniej jedna substancja łatwopalna jest używana jako surowiec lub materiał pomocniczy, powstaje jako odpad, produkt pośredni lub końcowy lub może powstać w wyniku zwykłego nieprawidłowego funkcjonowania. Wszystkie substancje zdolne do egzotermicznej reakcji utleniania powinny być uważane za łatwopalne. W szczególności, obejmuje to wszystkie substancje, które są już sklasyfikowane i oznakowane jako łatwopalne, wysoce łatwopalne lub skrajnie łatwopalne.

Atmosfera wybuchowa może powstać wewnątrz urządzeń technologicznych, a także na zewnątrz tych urządzeń w wyniku nieszczelności – zarówno wynikającej z konstrukcji bądź sposobu prowadzenia procesu, jak również w wyniku wadliwego działania lub awarii.

4.3.3. Potencjalne przyczyny /możliwości/ powstania i źródła pożaru oraz sposoby zapobiegania.

IDENTYFIKACJA I CHARAKTERYSTYKA PRZYCZYŃ I ŹRÓDEŁ OGNI

Przyczyna pożaru 1	Możliwe źródło 2	Sposoby zapobiegania 3
Nieostrożność przy posługiwaniu się otwartym ogniem	<ol style="list-style-type: none"> 1. Porzucanie niedopałków papierosów w obrębie materiałów palnych (np. do kosza ze śmieciami); 2. Używanie otwartego płomienia w otoczeniu materiałów palnych i cieczy łatwopalnych. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przestrzeganie zakazu palenia tytoniu oraz używania otwartego ognia w miejscach do tego nie przeznaczonych.
Nieostrożność przy prowadzeniu prac niebezpiecznych pożarowo	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niewłaściwe przygotowanie stanowiska pracy do prowadzenia prac remontowo-budowlanych (np. Spawalniczych); 2. Brak dostatecznego nadzoru nad pracami niebezpiecznymi pożarowo; 3. Prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo w pobliżu materiałów palnych; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przestrzeganie procedur związanych z prowadzeniem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym. 2. Stosować zasady określone w rozdziale VIII Instrukcji.
Gorące powierzchnie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Urządzenia elektryczne pozostawione bez dozoru. 2. Eksploatacja punktów świetlnych (żarówek) w bezpośrednim sąsiedztwie materiałów palnych. 3. Eksploatacja grzejników ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym lub w bezpośrednim sąsiedztwie materiałów palnych. 4. Nagrzane elementy maszyn i urządzeń. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nie pozostawiać włączonych urządzeń bez nadzoru – przed opuszczeniem pomieszczenia wyłączyć urządzenie. 2. Przed zakończeniem pracy skontrolować wszystkie pomieszczenia. 3. Używać żarówek o takiej mocy do jakiej dopuszczony jest korpus lampy oraz nie osłaniać żarówek palnymi materiałami. 4. Grzejniki ustawiać bezpośrednio na podłożu z materiału niepalnego oraz poza sąsiedztwem materiałów palnych.
Instalacja elektryczna	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uszkodzone elementy instalacji elektrycznej lub niesprawne urządzenia zasilane energią elektryczną. 2. Awaria instalacji elektrycznej spowodowana przeciążeniem, spięciem. 3. Nie prawidłowa naprawa instalacji i urządzeń elektrycznych. 4. Nie usuwanie w porę awarii, które mają bezpośredni wpływ na 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wszelki naprawy, przeglądy i konserwacje instalacji elektrycznej powierzać wykwalifikowanym pracownikom. 2. Wykonywać, stosownie do zaleceń okresowe przeglądy i pomiary instalacji elektrycznej. 3. Urządzenia elektryczne eksploatować stosownie do

	<p>awarię instalacji elektrycznej.</p> <p>5. Zaniedbania w przeprowadzeniu okresowych kontroli poprawności działania zabezpieczeń technicznych (np. wyłącznika różnicowo-prądowego).</p> <p>6. Mechaniczne uszkodzenie izolacji i powłok.</p> <p>7. Pozostawienie bez należytego dozoru urządzeń grzewczych i innego sprzętu elektrycznego.</p>	<p>zaleceń producenta zawartych w instrukcji obsługi danego urządzenia.</p> <p>4. Zauważone stany nieprawidłowej pracy instalacji i urządzeń elektrycznych niezwłocznie zgłaszać przełożonym.</p>
Inne przyczyny pożarów	<p>1. Wylądowanie atmosferyczne.</p> <p>2. Elektryczność statyczna - środowisko pracy podatne na działanie pól i wylądowań elektrostatycznych.</p> <p>3. Samozapalenie.</p> <p>4. Podpalenie (np. motyw ekonomiczny, zatarcie śladów innego przestępstwa, zemsta, odchylenia od normy psychicznej, dla rozrywki).</p>	<p>1. Wykonywać, stosownie do zaleceń, okresowe przeglądy i konserwacje oraz pomiary instalacji odgromowej.</p> <p>2. Nie składować materiałów, które mogą ulec samozapaleniu.</p>

4.3.4. Potencjalne przyczyny /możliwości rozprzestrzenienia się pożaru.

Rozwój pożaru w obiekcie związany jest bezpośrednio z jego przeznaczeniem oraz zagospodarowaniem i uzależniony jest od zastosowanych rozwiązań techniczno-budowlanych ograniczających możliwości rozprzestrzenienia się ognia i gazów pożarowych pomiędzy poszczególnymi częściami obiektu i kondygnacjami.

4.3.5. Potencjalne drogi rozprzestrzenienia się pożaru w obiekcie.

Rozprzestrzenianiu się pożaru sprzyjają:

- ⇒ występowanie uchybień pod względem budowlanym;
- ⇒ niewłaściwe składowanie materiałów palnych;
- ⇒ brak podręcznego sprzętu gaśniczego;
- ⇒ niewiedza w zakresie alarmowania;
- ⇒ nieumiejętność posługiwania się podręcznym sprzętem gaśniczym;
- ⇒ brak dojazdu do obiektu;
- ⇒ trudne warunki atmosferyczne;
- ⇒ palne elementy konstrukcyjne budynku (stropy, ściany, sufity podwieszane, okładziny ścian itp.), wystroju oraz wyposażenia wnętrz;
- ⇒ systemy instalacji użytkowych: wentylacyjnej, elektroenergetycznej, gazowej;
- ⇒ ciągi komunikacyjne.

Ponadto, oprócz rozprzestrzenienia ognia, istotne jest również przenikanie do pomieszczeń dymów i gazów pożarowych poprzez otwarte drogi komunikacyjne (korytarze) oraz kanały instalacyjne.

4.4. Charakterystyka innych zagrożeń mogących wystąpić na terenie obiektu.

Oprócz pożaru, na terenie obiektu bądź wokół niego mogą wystąpić inne zagrożenia o charakterze zagrażającym zdrowiu i życiu ludzi.

IDENTYFIKACJA I CHARAKTERYSTYKA ZAGROŻEŃ

Lp.	Rodzaj zagrożenia	Czynnik powodujący zagrożenie	Źródło zagrożenia	Prawdopodobne skutki
1	2	3	4	5
1.	Atmosferyczne	Anomalia pogodowe	1) Silne wiatry, wichury i huragany. 2) Burze i gradobicia. 3) Silne opady atmosferycznych. 4) Ekstremalne temperatury.	1) Zagrożenie dla użytkowników obiektu. 2) Zagrożenie dla obiektu oraz infrastruktury technicznej.
2.	Awaria techniczna	1) Infrastruktura krytyczna. 2) Infrastruktura techniczna.	1) Pożar. 2) Wybuch. 3) Zużycie eksploatacyjne. 4) Celowe działanie.	1) Zagrożenie dla użytkowników obiektu. 2) Zagrożenie dla obiektu oraz infrastruktury technicznej.
3.	Epidemiologiczne	Możliwość wystąpienia: - bakterii; - choroby zakaźnej; - wirusa.	1) Chory człowiek. 2) Stawonogi. 3) Celowe działanie.	Zagrożenie dla użytkowników obiektu
4.	Katastrofa budowlana	Anomalia pogodowe	1) Wybuch. 2) Awaria techniczna. 3) Celowe działanie.	1) Zagrożenie dla użytkowników obiektu. 2) Zagrożenie dla obiektu oraz infrastruktury technicznej.
5.	Katastrofa chemiczno-ekologiczna	Wypadek komunikacyjny z udziałem cysterny przewożącej substancje chemiczne	1) Pożar; 2) Wybuch; 3) Zużycie eksploatacyjne; 4) Celowe działanie.	1) Zagrożenie dla użytkowników obiektu. 2) Zagrożenie dla obiektu oraz infrastruktury technicznej.
6.	Terroryzm	1) Fałszywe informacje o podłożeniu bomby. 2) Przesyłka niewiadomego pochodzenia.	Celowe działanie.	1) Zagrożenie dla użytkowników obiektu. 2) Zagrożenie dla obiektu oraz infrastruktury technicznej.

V. CHARAKTERYSTYKA ELEMENTÓW ZWIĄZANYCH Z OCHRONĄ PRZECIWPOŻAROWĄ NIERUCHOMOŚCI.

1. Ogólna charakterystyka pożarowa budynku.

- 1) Budynek zakwalifikowany jako budynek użyteczności publicznej do kategorii ZL III (na terenie obiektu znajdują się pomieszczenia/ strefy zaliczane do ZL I). Stanowiący jedną strefę pożarową

2. Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru.

Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru stanowi jeden hydrant zewnętrzny nadziemny DN 80

Miejsce lokalizacji hydrantu przedstawiony został w Załączniku Nr 7
„Plan- rzut zagospodarowania terenu”

3. Drogi pożarowe (dojazd pożarowy).

Dojazd do obiektu możliwy jest od ulicy Przyjaźni. Drogi na terenie działki są utwardzone, co umożliwia dojazd do budynku – dojazd możliwy o każdej porze roku.

Układ drogi dojazdowej do nieruchomości przedstawiony zostały w Załączniku Nr 7
„Plan- rzut zagospodarowania terenu”

4. Możliwość wyłączenie prądu w przypadku powstania zagrożenia.

W przypadku powstania zagrożenia, w budynku lub wokół niego, kiedy zaistnieje potrzeba odcięcia dopływu energii elektrycznej, zrealizować można to poprzez wyłączenie napięcia głównym wyłącznikiem prądu, który zlokalizowany jest w piwnicy

Miejsce lokalizacji głównego wyłącznika prądu przedstawiony został w Załączniku Nr 6.5
„Plan zabezpieczenia i ewakuacji budynku – Budynek B: Piwnica”

VI. WYPOSAŻENIE W WYMAGANE URZĄDZENIA PRZECIWPOŻAROWE I GAŚNICE ORAZ SPOSOBY PODDAWANIA ICH PRZEGLĄDOM TECHNICZNYM I CZYNNOŚCIOM KONSERWACYJNYM.

6.1. Wyposażenie w urządzenia przeciwpożarowe oraz sposób poddawania ich przeglądom technicznym i czynnością konserwacyjnym.

Stosownie do wymagań rozporządzenia [4] przez urządzenia przeciwpożarowe należy rozumieć urządzenia (stałe lub półstałe, uruchamiane ręcznie lub samoczynnie) służące do zapobiegania powstaniu, wykrywania, zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków.

Budynek wyposażony jest w urządzenie gaśnicze:

Miejsca lokalizacji urządzeń gaśniczych przedstawione zostały w Załącznikach od nr 6.1 do nr 6.7
„ Plan zabezpieczenia i ewakuacji budynku”

6.2. Wyposażenie obiektu w gaśnice oraz sposób poddawania ich przeglądowi technicznemu i czynnością konserwacyjnym.

6.2.1. Gaśnice.

Gaśnice to urządzenia przenośne i przewoźne spełniające wymagania Polskich Norm, które należą do podręcznego sprzętu gaśniczego. Podręczny sprzęt gaśniczy przeznaczony jest do gaszenia pożarów w zarodku (początkowej fazie, gdy pożar jeszcze się nie rozprzestrzenił) przez użytkowników obiektu.

6.2.2. Wyposażenie obiektu w gaśnice.

Zasady wyposażania obiektów w gaśnice określa rozporządzenie [5] – obiekty powinny być wyposażone w gaśnice spełniające wymagania Polskich Norm będących odpowiednikami norm europejskich (EN) dotyczących gaśnic.

Rodzaj gaśnic powinien być dostosowany do gaszenia tych grup pożarów, które mogą wystąpić na terenie budynku i wokół niego. Stosownie do powyższych wymagań, na podstawie przeprowadzonej analizy, na terenie budynku mogą wystąpić, wymienione w tabeli, grupy pożarów – **tabela na następnej stronie przedstawia również rodzaje środków gaśniczych oraz gaśnic, jakie mogą zostać użyte do gaszenia poszczególnych grup pożarów.**

Rozmieszczenie gaśnic

Jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach przypada na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej w budynku.

Gaśnice w budynku rozmieszczone są w miejscach łatwo dostępnych i widocznych oraz spełnione warunki, że odległość z miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek, do najbliższej gaśnicy nie jest większa niż 30 m i zapewniony dostęp do gaśnic o szerokości co min. 1 m. Miejsca usytuowania każdej gaśnicy oznaczone zostało znakiem spełniającym wymagania PN [10]:

Grupy pożarów oraz rodzaj środków gaśniczych i gaśnic

OZNACZENIE GRUPY POŻARU	CHRAKTERYSTYKA GRUPY	ŚRODKI GAŚNICZE/ GAŚNICE
1	2	3
A	Ciała stałe pochodzenia organicznego, przy spalaniu, których - obok innych zjawisk - występuje zjawisko żarzenia się – drewno, węgiel, papier, tworzywa sztuczne, tkaniny.	Do gaszenia tej grupy pożarów stosuje się, jako środek gaśniczy wodę lub/i pianę gaśniczą. Rodzaje gaśnic: <u> płynowe lub/i pianowe oraz proszkowe</u>

B	Ciecze palne i substancje stałe, topiące się pod wpływem temperatury – benzyna, alkohole, oleje, lakiery, tłuszcze.	Do gaszenia pożarów stosuje się zamiennie pianę gaśniczą, proszki gaśnicze oraz CO ₂ . Rodzaje gaśnic: <u>płynowe lub/i pianowe oraz proszkowe i śniegowe</u>
C	Gazy, np. metan, acetylen, wodór, propan, butan, gaz ziemny itp.,	Do gaszenia pożarów stosuje się zamiennie proszki gaśnicze oraz CO ₂ . Rodzaje gaśnic: <u>proszkowe i śniegowe.</u>

UWAGA: na każdej gaśnicy znajduje się etykieta, która oprócz informacji dot. typu gaśnicy, jej producenta oraz krótkiej instrukcji obsługi zawiera również symbole poszczególnych grup pożarów, do gaszenia których jest przeznaczona.

Miejsca lokalizacji urządzeń gaśniczych przedstawione zostały w Załącznikach od nr 6.1 do nr 6.7 „Plan zabezpieczenia i ewakuacji budynku”

6.2.3. Przeglądy i konserwacje gaśnic.

Stosownie do wymagań rozporządzenia [5] gaśnice należy poddawać przeglądom technicznym i konserwacji zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach dotyczących gaśnic, w odnośnej dokumentacji technicznej producenta oraz instrukcji obsługi. Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne powinny być przeprowadzane w okresach i w sposób zgodny z instrukcją obsługi ustaloną przez producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku.

Gaśnice, w które wyposażony jest obiekt muszą być sprawne i gotowe w każdej chwili do użycia. Aby taki stan osiągnąć, należy stosować się do następujących zaleceń:

1. Przegląd gaśnic – dotyczy wszystkich gaśnic, jakie znajdują się na terenie obiektu.
2. Przeglądy wykonywane są przez uprawnione osoby/podmioty – w trakcie przeglądu należy wykonać czynności określone w Polskich Normach.
2. Po przeprowadzeniu przeglądu oraz wykonaniu niezbędnych poczytności gaśnica powinna posiadać kontrolkę.
3. Osoba odpowiedzialna za stan ppoż. w obiekcie powinna przechowywać protokół przeglądu, który powinien zawierać:
 - wykaz wszystkich gaśnic znajdujących się w obiekcie,
 - datę (miesiąc i rok) wykonania przeglądu,

Terminy

Przegląd miesięczny przeprowadzony przez zarządcę obiektu – zakres czy:

⇒ każda gaśnica znajduje się w wyznaczonym miejscu,

- ⇒ każda gaśnica nie jest zastawiona i jest widoczna,
- ⇒ gaśnice nie posiadają widocznych uszkodzeń mechanicznych,
- ⇒ gaśnice wyposażone w manometr – wskazania manometru.

Przeglądy gaśnic wykonywane przez uprawnione osoby/podmioty – 1 raz w roku.

Wskazania do przeprowadzenia naprawy i konserwacji gaśnic:

- ⇒ gaśnice wyposażone manometr – kiedy wskazuje on spadek ciśnienia,
- ⇒ gaśnice, które były w jakikolwiek sposób uruchamiane, np. na próbę,
- ⇒ gaśnice, w których zerwano plomby umieszczone przez producenta lub konserwatora,
- ⇒ gaśnice, które mają ślady uszkodzenia mechanicznego (np. skrzywiony zawór, rozbity manometr, przecięty lub przedziurawiony wąż, wgnieciony korpus),
- ⇒ gaśnice, które nie mają czytelnej kontrolki z terminem ważności przeglądu.

VII. ZASADY BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO W ZAKRESIE UŻYTKOWANIA OBIEKTU.

7.1. Zasady użytkowania obiektu. Wskazania dla użytkowników /pracowników/.

Na terenie obiektu oraz na terenie przyległym do zabronione jest wykonywanie czynności, które mogą spowodować:

- 3) powstanie pożar i rozprzestrzenienie się pożaru;
- 4) utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego;
- 5) prowadzenia ewakuacji.

Do czynności tych zalicza się:

- ⇒ używanie otwartego ognia i palenia tytoniu w strefach zagrożonych pożarem,
- ⇒ rozgrzewanie za pomocą otwartego ognia smoły i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5 m od obiektów lub placów składowych,
- ⇒ przechowywanie w pomieszczeniach substancji palnych oraz mogących stworzyć zagrożenie i niezwiązanych z technologią wykonywanych czynności,
- ⇒ wykonywanie prac pożarowo niebezpiecznych bez zachowania odpowiednich zabezpieczeń i uzgodnień,
- ⇒ składowanie materiałów palnych w nieużytkowych pomieszczeniach oraz na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie jakichkolwiek przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość,
- ⇒ zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie.

- ⇒ przechowywanie materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od: urządzeń i instalacji, których powierzchnia zewnętrzna może nagrzewać się do temperatury powyżej 100 °C, linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji odgromowej,
- ⇒ uniemożliwienie dostępu do gaśnic, innych urządzeń przeciwpożarowych i ręcznych ostrzegaczy pożaru,
- ⇒ wykorzystywanie sprzętu ppoż. do celów niezwiązanych z ochroną przeciwpożarową,
- ⇒ uniemożliwienie dostępu do wyjść ewakuacyjnych,
- ⇒ uniemożliwienie dostępu do wyłączników prądu oraz przeciwpożarowych wyłączników prądu,
- ⇒ eksploataowanie urządzeń uszkodzonych lub niezgodnie z instrukcją producenta,
- ⇒ użytkowanie elektrycznych urządzeń grzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta,
- ⇒ stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości, co najmniej 0,05 m od żarówki.

7.2. Zasady utrzymywania instalacji i urządzeń technicznych.

Stosownie do postanowień zawartych w ustawie [3] instalacje i urządzenia należy użytkować i utrzymywać w stanie zgodnym z warunkami technicznymi i wymaganiami ustalonymi przez producenta oraz należy poddawać je okresowym przeglądom i konserwacji. Eksploatacja nie sprawnych instalacji i urządzeń może być przyczyną pożaru jest zabroniona.

Czasookresy badań i przeglądów urządzeń i instalacji

RODZAJ CZYNNOŚCI	CZĘSTOTLIWOŚĆ KONTROLI	KTO PRZEPROWADZA
1	2	3
Instalacja elektryczna o napięciu znamionowym do 1 kW		
Pomiar rezystancji izolacji przewodów roboczych	Raz na 5 lat	Osoba posiadająca uprawnienia budowlane w specjalności instalacyjnej lub posiadająca świadectwo kwalifikacyjne do wykonywania dozoru nad eksploatacją urządzeń, instalacji oraz sieci energetycznych.
Pomiar napięć i obciążeń		
Sprawdzanie skuteczności działania środków ochrony przeciwporażeniowej		
Instalacja odgromowa		
Stan sprawności połączeń i osprzętu.	Raz na 5 lat	Osoba posiadająca kwalifikacje wymagane przy wykonywaniu dozoru nad eksploatacją urządzeń, instalacji oraz sieci energetycznych.
Stan uziemień instalacji.		
Przewody kominowe		
Kontrola stanu technicznego przewodów kominowych, drożności, siły ciągu, sprawnie działających urządzeń wentylacyjnych, szczelności.	Raz na rok	Osoba posiadająca kwalifikacje mistrza w rzemiośle kominarskim lub osoba posiadająca uprawnienia budowlane w tym zakresie.
Usuwanie zanieczyszczeń z przewodów dymnych i spalinowych w przypadku palenisk opalanych paliwem płynnym i gazowym.	Min. 2 razy w roku	Czeladnik lub mistrz w rzemiośle kominarskim.
Usuwanie zanieczyszczeń z przewodów	Raz na rok	Czeladnik lub mistrz w rzemiośle

wentylacyjnych.		kominarskim.
Kocioł na olej opałowy		
Kotły opalane paliwem ciekłym lub stałym o efektywnej nominalnej wydajności od 20 do 100 kW oraz kotły opalane gazem.	Co najmniej raz na 4 lata	Osoba posiadająca uprawnienia w specjalności serwisowania kotłów olejowych.

Powyższe czynności kontrolne powinny zakończyć się wydaniem protokołu przedstawiającego wnioski, co do stanu technicznego poszczególnych instalacji. Wszelkie nieprawidłowości należy bezzwłocznie usunąć.

VIII. SPOSOBY ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM.

8.1. Organizacja prac niebezpiecznych pod względem pożarowym. Wymagania i obowiązki.

Prace niebezpieczne pod względem pożarowym – należy przez to rozumieć prace remontowo-budowlane związane z użyciem otwartego ognia, cięciem z wytwarzaniem iskier mechanicznych i spawaniem, prowadzone wewnątrz lub na dachach budynków, na przyległych do nich terenach oraz placach składowych, a także prace remontowo-budowlane wykonywane w strefach zagrożonych wybuchem;

Właściciel / zarządca obiektu lub osoba przez niego upoważniona zapewnia właściwe przygotowanie i nadzór nad przebiegiem niebezpiecznych pod względem pożarowym.

Każdorazowo przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym kierownik obsługi obiektu oraz wykonawca prac zobowiązani są do:

- ⇒ oceny zagrożenia pożarowego w miejscu, w którym prace będą wykonywane,
- ⇒ ustalenia rodzaju przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru,
- ⇒ wyznaczenia osoby/lub osób/odpowiedzialnych za odpowiednie przygotowanie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy,
- ⇒ zapewnienia wykonywania prac wyłącznie przez osoby do tego upoważnione o odpowiednich – w zależności od rodzaju prac – kwalifikacjach,
- ⇒ zaznajomienia osób wykonujących pracę z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie wykonywania prac oraz z przedsięwzięciami mającymi na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu.

Prace niebezpieczne pożarowo mogą być wykonywane wyłącznie przy pomocy sprzętu sprawnego technicznie i zabezpieczonego przed możliwością wywołania pożaru.

Szczególną uwagę należy zwrócić na możliwość zapalenia, wskutek bezpośredniego oddziaływania płomienia lub poprzez przewodnictwo cieplne, materiałów znajdujących się w sąsiedztwie i w sąsiednich pomieszczeniach, zarówno w pionie, jak i w poziomie. Konieczne jest ustalenie środków zapobiegawczych (np. usunięcie materiałów palnych w bezpieczne miejsce, kontrola przyległych pomieszczeń, ekranowanie materiałem niepalnym miejsca prowadzenia prac) oraz wskazanie osób odpowiedzialnych za przebieg prac i przeprowadzenie kontroli obiektu po ich zakończeniu. Przyjęte warunki należy zamieścić w stosownym

protokole podpisanym przez użytkownika, jak i wykonawcę prac. Egzemplarz protokołu powinien zostać przekazany **Właścicielowi / zarządcy obiektu lub osobie przez niego upoważnionej**.

Każdorazowo należy sporządzić protokół zabezpieczania przeciwpożarowego prac pożarowo niebezpiecznych (wzór protokołu stanowi **Załącznik Nr 4**).

Po akceptacji rozwiązań i wykonaniu czynności określonych w protokole zabezpieczenia przeciwpożarowego Zarządca budynku wydaje stosowne zezwolenie na prowadzenie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym (wzór zezwolenia stanowi **Załącznik Nr 5**).

8.2. Zabezpieczenie miejsca wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym. Wytyczne.

Przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, należy:

- zabezpieczyć przed zapaleniem materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac oraz w rejonach przyległych, w tym również elementy konstrukcji budynku i znajdujące się w nim instalacje techniczne,
- prowadzić prace niebezpieczne pod względem pożarowym w pomieszczeniach lub przy urządzeniach zagrożonych wybuchem lub w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwo palnych cieczy lub palnych gazów, jedynie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów w mieszaninie z powietrzem w miejscu wykonywania prac nie przekracza 10 % ich dolnej granicy wybuchowości,
- mieć w miejscu wykonywania prac sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru,
- po zakończeniu prac poddać kontroli miejsce, w którym prace były wykonywane, oraz rejony przyległe,
- używać do wykonywania prac wyłącznie sprzętu sprawnego technicznie i zabezpieczonego przed możliwością wywołania pożaru.

W trakcie normalnego funkcjonowania obiektu, na jego terenie nie występują pomieszczenia i strefy zagrożenia wybuchem.

Szczegółowe zasady prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo

Podczas wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo, w szczególności prac spawalniczych, przestrzegać należy następujących zasad:

- 1) **Właściciel / zarządca obiektu (lub osoba przez niego upoważniona)** zobowiązany jest przed rozpoczęciem prac zapoznać osoby zamierzające prowadzić prace z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie wykonywania prac oraz z rodzajem przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu, jak również z zasadami funkcjonowania systemu sygnalizacji pożaru i monitoringu pożarowego oraz zasadami działania instalacji tryskaczowej i konsekwencjami wynikającymi z ewentualnego zadziałania tych instalacji.

- 2) Wszelkie materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac oraz w rejonach przyległych, w tym również elementy konstrukcji budynku i znajdujących się w nim instalacji technicznych, należy zabezpieczyć przed zapaleniem.
- 3) Na terenie obiektu zabrania się przechowywania gazów palnych w butlach oraz innych materiałów pożarowo - niebezpiecznych.
- 4) Prace niebezpieczne pożarowo w pomieszczeniach, w których wykonywano prace z użyciem łatwo zapalnych cieczy, palnych gazów, mogą być prowadzone wyłącznie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów w mieszaninie z powietrzem nie przekracza 10% ich dolnej granicy wybuchowości.
- 5) W miejscu wykonywania prac powinien znajdować się sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru, w ilości zależnej od skali prowadzonych prac, jako minimum należy przyjąć jedną gaśnicę proszkową lub śniegową GS-5 oraz koc gaśniczy z włókna szklanego, jeśli warunki szczególne nie przemawiają za koniecznością zastosowania innych rodzajów i ilości sprzętu pożarniczego, czy też środków gaśniczych. Sprzęt powinien być zabezpieczony przez osobę lub osoby zamierzające prowadzić przedmiotowe prace.
- 6) Jeżeli w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych prac występują urządzenia elektroenergetyczne pod napięciem, to stanowisko należy wyposażyć dodatkowo w jedną gaśnicę proszkową lub śniegową.
- 7) Po zakończeniu prac należy poddać kontroli miejsce, w którym były prowadzone oraz rejony przyległe.
- 8) Prace niebezpieczne pożarowo mogą być prowadzone wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje.
- 9) Sprzęt używany do wykonywania prac powinien być sprawny technicznie.
- 10) Pomieszczenia lub miejsca, w których mają być prowadzone prace spawalnicze należy oczyścić z wszelkich palnych materiałów i zanieczyszczeń.
- 11) Przedmioty palne lub niepalne ale w opakowaniach palnych, należy odsunąć na bezpieczną odległość od miejsc prowadzenia prac, celem uniemożliwienia przedostania się rozgrzanych rozprysków spawalniczych, iskier itp. W razie braku możliwości ich odsunięcia należy je zabezpieczyć przez osłonięcie, na przykład kocami gaśniczymi, arkuszami blachy lub w inny skuteczny sposób.
- 12) Należy skontrolować, czy w pomieszczeniach sąsiednich (zarówno w pionie, jak i w poziomie), nie znajdują się materiały mogące ulec zapaleniu wskutek przewodnictwa cieplnego lub działania rozprysków spawalniczych.
- 13) Ewentualne otwory przelotowe, instalacyjne, kablowe należy uszczelnić, zasłonić materiałami niepalnymi.
- 14) Kable, przewody elektryczne, gazowe oraz instalacyjne z izolacją palną, należy zabezpieczyć przed rozpryskami spawalniczymi i uszkodzeniami mechanicznymi, bądź skutkami działania wysokiej temperatury.

- 15) Wykonywanie prac spawalniczych w miejscach, w których tego samego dnia wykonywano prace malarskie lub inne, przy użyciu substancji łatwo zapalnych, jest zabronione.
- 16) W miejscu wykonywania prac należy przygotować pojemniki metalowe wypełnione wodą, na odpadki drutu spawalniczego i elektrod.
- 17) Drogi ewakuacyjne i dojścia powinny być wolne, oraz tak wybrane, aby można było szybko ewakuować ludzi z miejsca zagrożonego rozwojem pożaru.
- 18) Po zakończeniu prac należy przeprowadzić dokładną kontrolę w rejonie ich prowadzenia i pomieszczeniach sąsiednich.
- 19) W przypadku prowadzenia prac w sąsiedztwie jakichkolwiek materiałów palnych kontrolę należy ponowić po upływie 4, a następnie 8 godzin, od czasu zakończenia prac spawalniczych.
- 20) Wyniki kontroli należy odnotować w protokole.

IX. ZADANIA I OBOWIĄZKI W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ DLA OSÓB BĘDĄCYCH STAŁYMI UŻYTKOWNIKAMI OBIEKTU / PERSONELU.

9.1. Obowiązki kierownictwa.

Podstawowe obowiązki z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

Obowiązki z zakresu ochrony przeciwpożarowej wynikają z ustawy [1] – stosownie do wymagań art. 4 w/w ustawy zarządca zapewniając jego ochronę przeciwpożarową, obowiązany jest w szczególności m.in.:

- ⇒ wyposażyć budynek, obiekt lub teren w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz środki gaśnicze zgodnie z obowiązującymi zasadami,
- ⇒ zapewnić konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie,
- ⇒ zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie lub na terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
- ⇒ przygotować budynek, obiekt lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
- ⇒ zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
- ⇒ ustalić sposoby postępowania na wypadek pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Szczegółowe wymagania w tym zakresie określone zostały rozporządzeniu [4] – w celu zapewnienia bezpiecznej eksploatacji obiektu, należy:

Oznakować zgodnie z Polską Normą [10]:

- ⇒ miejsca usytuowania podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych,
- ⇒ pomieszczenia, w których składowane są materiałów niebezpiecznych pożarowo, łatwopalne i wybuchowe.

Oznakować zgodnie z Polską Normą [12]:

- ⇒ miejsca usytuowania technicznych środków pożarowych,
- ⇒ miejsca usytuowania wyłączników prądu elektrycznego i zaworów gazu,

Ponadto, w widocznych miejscach, należy umieścić instrukcję postępowania na wypadek powstania pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych.

Zapewnienie prawidłowych warunków ewakuacji ludzi:

- ⇒ utrzymanie drożności poziomych i pionowych dróg ewakuacyjnych (korytarze i klatki schodowe).
- ⇒ oznakowanie, zgodnie z Polskimi Normami [11] i [13], dróg i wyjść ewakuacyjnych,

Na drogach ewakuacyjnych zabrania się:

- ⇒ składowania materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących celom ewakuacji,
- ⇒ ustawiania na schodach, korytarzach i w przejściach jakichkolwiek przedmiotów utrudniających ewakuację,
- ⇒ zamykania drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie,
- ⇒ ograniczania dostępu do wyjść ewakuacyjnych.
- ⇒ ograniczania dostępu do urządzeń przeciwpożarowych, to jest gaśnic, hydrantów itp. oraz wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego.

Instalacje i urządzenia należy:

- ⇒ użytkować i utrzymywać w stanie zgodnym z warunkami technicznymi i wymaganiami ustalonymi przez producenta, a w szczególności należy poddawać je okresowym przeglądom i konserwacji,
- ⇒ wykonywać badania, przeglądy i konserwacje urządzeń i instalacji stosownie do postanowień zawartych w niniejszej instrukcji

Eksploatacja instalacji i urządzeń mogących być przyczyną pożaru jest zabroniona.

9.2. Obowiązki pracowników.

Do podstawowych obowiązków każdego pracownika należy:

- ⇒ znajomość i przestrzeganie przepisów i zasad bezpieczeństwa określonych niniejszą Instrukcją,
- ⇒ udział w szkoleniach i ćwiczeniach z zakresu ochrony przeciwpożarowej,
- ⇒ znajomość procedur postępowania na wypadek pożaru oraz sposób alarmowania o zagrożeniu,
- ⇒ znajomość planu i procedur ewakuacji, a także usytuowania wyjść ewakuacyjnych z budynku i możliwości
- ⇒ znajomość rozmieszczenia gaśnic oraz innego podręcznego sprzętu gaśniczego (w pobliżu miejsca pracy) i znajomość sposobów obsługi i zasad ich użycia,
- ⇒ znajomość numerów telefonów do służb ratowniczych (wewnętrznych i zewnętrznych),
- ⇒ zgłaszania zarządcy obiektu zauważonych usterek (np. uszkodzenia elektryczne, uszkodzony sprzęt przeciwpożarowy).

9.3. Obowiązki personelu wyznaczonego do wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników.

Do podstawowych obowiązków personelu wyznaczonego do wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników należy:

- ⇒ znajomość planu i procedur ewakuacji, a także usytuowania wyjść ewakuacyjnych z budynków i możliwości,
- ⇒ znajomość rozmieszczenia gaśnic oraz innego podręcznego sprzętu gaśniczego (w pobliżu miejsca pracy) i znajomość sposobów obsługi i zasad ich użycia,
- ⇒ poinformowanie pracowników o zaistnieniu zagrożenia,
- ⇒ otwarcie drzwi ewakuacyjnych a w razie włączenie oświetlenia awaryjnego,
- ⇒ sprawdzenie czy wszystkie osoby opuściły zagrożony obszar,
- ⇒ uruchomienie systemów alarmowych oraz poinformowanie właściwych służb ratowniczych.
- ⇒ uruchomienie systemów gaśniczych,
- ⇒ obsługa podręcznego sprzętu gaśniczego.

X. SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POWSTANIA POŻARU I INNEGO ZAGROŻENIA.

10.1. Procedury postępowania w przypadku powstania pożaru.

10.1.1. Zasady ogólne.

1. W przypadku powstania pożaru na terenie obiektu lub w jego pobliżu pożar (nasilające się objawy w postaci dymu, spaleniźny, itp.) należy zachować spokój, nie dopuścić do paniki oraz przy użyciu wszelkich możliwych środków niezwłocznie zaalarmować:
 - ⇒ osoby znajdujące w rejonie zagrożenia;
 - ⇒ Straż Pożarną dzwoniąc pod nr **998** lub Centrum Powiadamiania Ratunkowego – **112**;
 - ⇒ Kierownictwo obiektu.
2. Po alarmowaniu należy przystąpić niezwłocznie, przy użyciu podręcznego sprzętu gaśniczego oraz innych dostępnych środków do gaszenia pożaru i nieść pomoc osobom zagrożonym.
3. Do momentu przybycia jednostek straży pożarnej akcją kieruje kierownik obsługi obiektu lub osoba przez niego wyznaczona, a w przypadku braku tych osób osoba najbardziej energiczna i opanowana.
4. Z chwilą przybycia jednostek straży pożarnej należy podporządkować się poleceniom dowódcy przybyłej jednostki oraz udzielić niezbędnych informacji.

10.1.2. Alarmowanie osób zagrożonych.

1. W przypadku powstania pożaru na terenie obiektu lub w jego pobliżu pożar bądź innego zjawiska, którego konsekwencją może być zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi, mienia lub środowiska należy zachować

spokój, nie dopuścić do paniki oraz przy użyciu wszelkich możliwych środków niezwłocznie zaalarmować osoby będące w strefie zagrożenia.

2. Sygnałem alarmowym w budynku jest **komunikat głosowy (lub akustyczny z megafonu)** o następującej treści:

„Pożar, Pali się! Natychmiast opuścić budynek !

10.1.3. Alarmowanie straży pożarnej.

1. Aby zaalarmować straż pożarną należy z najbliższego telefonu połączyć się ze stanowiskiem kierowania straży pożarnej.
2. Po wybraniu numeru alarmowego i zgłoszeniu się dyżurnego spokojnie i wyraźnie należy podać:
 - ⇒ co i gdzie się pali (rodzaj pomieszczenia i budynku, urządzenia, instalacji, itp.);
 - ⇒ adres i nazwę obiektu;
 - ⇒ czy jest zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi;
 - ⇒ czy występują elementy, które gwałtownie mogą rozprzestrzenić pożar;
 - ⇒ należy podać swoje nazwisko i numer telefonu, z którego nadawana jest informacja o zdarzeniu.

UWAGA: po podaniu informacji nie należy odkładać słuchawki do czasu potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia. Ponadto osoba przyjmująca zgłoszenie może sprawdzić wiarygodności zgłoszenia poprzez ewentualne oddzwonienie na podany numer telefonu. Ponadto, w razie potrzeby, należy powiadomić o zdarzeniu Pogotowie Ratunkowe i Policję.

Wykaz telefonów alarmowych

Lp.	Służba ratownicza/ Instytucja	Nr telefonu alarmowego	Uwagi
1	2	3	4
1.	CENTRUM POWIADAMIANIA RATUNKOWEGO	112	
2.	STRAŻ POŻARNA	998 lub 112	
3.	POGOTOWIE RATUNKOWE	999 lub 112	
4.	POLICJA	997 lub 112	
5.	POGOTOWIE ENERGETYCZNE	991	
6.	POGOTOWIE WOD – KAN.	994	
7.	KIEROWNICTWO OBIEKTU	Kierownictwo obiektu

10.1.4. Postępowanie na wypadek powstania pożaru.

1. Równocześnie z alarmowaniem, jeżeli to będzie bezpieczne i możliwe, należy przystąpić do akcji gaśniczej przy pomocy dostępnego podręcznego sprzętu gaśniczego lub sprzętu przeciwpożarowego (gaśnice i/lub hydranty wewnętrzne) oraz nieść pomoc osobom zagrożonym.

2. W przypadku braku możliwości użycia podręcznego sprzętu gaśniczego ograniczyć się tylko do zamknięcia otworów drzwiowych w danym pomieszczeniu i przystąpić do czynności ewakuacyjnych zgodnie z planem ewakuacyjnym.
3. Czynności te wykonać w taki sposób aby nie doszło do powstania paniki, która może ogarnąć ludzi będących w zagrożeniu, jakie wywołuje u nich ogień i dym.
4. Panika może być przyczyną niepotrzebnych i tragicznych w skutkach wypadków w trakcie prowadzenia działań ratowniczo gaśniczych.
5. Prowadząc jakiegokolwiek działania należy kierować się rozwagą w podejmowaniu decyzji – do czasu przybycia straży pożarnej kierowanie akcją obejmuje kierownik obsługi obiektu lub osoba najbardziej energiczna i opanowana.
6. Przystępując do gaszenia pożaru należy pamiętać, że:
 - ⇒ w pierwszej kolejności należy ratować ludzi;
 - ⇒ należy wyłączyć dopływ prądu do budynku objętego pożarem;
 - ⇒ nie wolno otwierać drzwi i okien do pomieszczeń objętych pożarem gdyż to może powodować gwałtowne rozprzestrzenianie się ognia;
 - ⇒ nie wolno gasić wodą urządzeń elektrycznych będących pod napięciem oraz cieczy palnych i substancji chemicznych reagujących z wodą;
 - ⇒ należy usuwać z zasięgu ognia materiały palne, cenne rzeczy oraz ważne dokumenty;
 - ⇒ umiejętne i odpowiednie stosowanie środków gaśniczych umożliwi szybkie ugaszenie pożaru;
 - ⇒ w przypadku dużego rozwoju pożaru, drogami ewakuacyjnymi opuścić należy zagrożone pomieszczenia;
 - ⇒ nie należy podejmować ryzyka dla ratowania mienia.
7. Po przybyciu zastępów straży pożarnej na miejsce zdarzenia, obowiązek kierowania działaniami ratowniczymi oraz organizacją ewakuacji ludzi i mienia spoczywa na uprawnionym do kierowania działaniami strażaku.

Do obowiązków pracowników po przyjeździe zastępów straży należy:

- ⇒ udzielanie szczegółowych informacji na temat liczby osób znajdujących się w obiekcie i miejscach prawdopodobnego ich pobytu;
- ⇒ udzielanie szczegółowych informacji dotyczących budynku i zgromadzonego w nim mienia, w szczególności o zgromadzonych materiałach niebezpiecznych i cennych przedmiotach;
- ⇒ instruktaż dotyczący sposobów i kolejności ewakuacji cennych przedmiotów;
- ⇒ zapewnienie bezpiecznego miejsca składowania ewakuowanego mienia ruchomego;
- ⇒ pomoc przy ewakuacji na mienie ruchome z miejsc, w których nie występuje zagrożenie dla życia i zdrowia osób ewakuacyjnych;
- ⇒ zabezpieczenie ewakuowanego mienia w miejscu składowania;

- ⇒ zabezpieczenie mienia pozostawionego w obiekcie, które nie zostało objęte zagrożeniem spowodowanym pożarem;
- ⇒ minimalizowanie skutków oddziaływania środków gaśniczych ewakuowane mienie (przemywanie, wycieranie itp.).
- ⇒ zabezpieczenie i dozоровanie pogorzeliska.

Dozór pogorzeliska

Do chwili usunięcia wszystkich zagrożeń, za których likwidację odpowiedzialni są strażacy, dozór nad pogorzeliskiem sprawują strażacy. Po usunięciu zagrożeń, kierujący działaniami ratowniczymi przekazuje w formie pisemnej miejsce prowadzenia działań właścicielowi, najemcy lub użytkownikowi, a w szczególnych przypadkach policji. W postanowieniu o przekazaniu miejsca objętego działaniem ratowniczym określa się rodzaj czynności jakie powinien wykonać przejmujący oraz czynności, których wykonywać nie wolno.

10.1.5. Ewakuacja.

Ewakuacja jest to zespół zamierzonych, zorganizowanych czynności, które mają na celu wyniesienie bądź wyprowadzenie poza zagrożoną strefę ludzi, zwierząt lub mienia. Akcję ewakuacyjną podejmuje kierujący działaniami ratowniczymi gdy występuje bezpośrednio zagrożenie życia i zdrowia ludzi i zwierząt bądź groźba zniszczenia mienia o szczególnej wartości kulturowej, technicznej czy materialnej. W sytuacji zagrożenia, ewakuację interwencyjną prowadzi się drogami komunikacji ogólnej, a jeśli to nie możliwe, to przy wykorzystaniu urządzeń będących na wyposażeniu samochodów straży pożarnej, jak też i będących stałym wyposażeniem budynków. Specyfika ewakuacji wynika z liczby obecnych w obiekcie osób oraz ich zdolności do poruszania się. Personel, po ogłoszeniu ewakuacji przystępuje do wykonania swoich zadań zgodnie z planem ewakuacji budynku.

10.1.6. Zasady współdziałania z kierującym akcją ratowniczą.

Do czasu przybycia straży pożarnej kierownictwo akcją sprawuje kierownik obsługi obiektu lub osoba upoważniona, a w razie ich nieobecności osoba najbardziej energiczna i opanowana – każdy pracownik zobowiązany jest podporządkować się poleceniom kierującego akcją.

Z chwilą przybycia straży pożarnej kierowanie akcją przejmuje kierujący działaniem ratowniczym, którego poleceniom należy podporządkować się oraz udzielić niezbędnej pomocy i informacji w zakresie podjętych dotychczas działań związanych z akcją ratowniczą.

10.2. Sposoby postępowania na wypadek wystąpienia innego zagrożenia.

10.2.1. Charakterystyka zagrożeń mogących wystąpić na terenie obiektu.

Oprócz pożaru, na terenie obiektu bądź wokół niego, mogą wystąpić inne zagrożenia o charakterze zagrażającym zdrowiu i życiu ludzi np. zamach terrorystyczny itp.

10.2.2. Sposób postępowania w przypadku wystąpienia innego zagrożenia.

1. W przypadku powstania zagrożenia na terenie obiektu lub w jego pobliżu należy zachować spokój, nie dopuścić do paniki.
2. Procedury postępowania dotyczących zasad ogólnych alarmowania oraz ewakuacji – stosownie do wytycznych zawartych w procedurach opisanych w **pkt. 10.1.** niniejszego rozdziału.

W przypadku ogłoszenia alarmu należy:

- ⇒ bezwzględnie podporządkować się poleceniom służb ratowniczych lub komunikatom rozgłaszanym przez głośniki,
- ⇒ wyłączyć urządzenia elektryczne i gazowe (zawory, bezpieczniki).
- ⇒ przemyśleć ewentualne drogi i miejsca ewakuacji i najkrótszą drogą opuścić budynek,
- ⇒ udzielić pomocy osobom, które o własnych siłach nie mogą opuścić budynku,
- ⇒ nie wracać do budynku.

W przypadku zdarzenia należy:

- ⇒ jeżeli jesteś ranny – wzywać głosem pomocy,
- ⇒ jeżeli możesz, udziel pomocy poszkodowanym, wynosząc ich poza strefę bezpośredniego zagrożenia,
- ⇒ natychmiast opuścić obiekt,
- ⇒ wykonuj polecenia ratowników, służby ochrony lub policji.

Postępowanie na wypadek klęski żywiołowej

Klęska żywiołowa – katastrofa naturalna lub awaria techniczna, której skutki zagrażają życiu lub zdrowiu dużej liczby osób, mieniu w wielkich rozmiarach albo środowisku na znacznych obszarach, a pomoc i ochrona mogą być skutecznie podjęte tylko przy zastosowaniu nadzwyczajnych środków, we współdziałaniu różnych organów i instytucji oraz specjalistycznych służb i formacji działających pod jednolitym kierownictwem. Stan klęski żywiołowej może być wprowadzony na obszarze, na którym wystąpiła klęska żywiołowa, a także na obszarze, na którym wystąpiły lub mogą wystąpić skutki tej klęski.

XI. WARUNKI I ORGANIZACJA EWAKUACJI LUDZI ORAZ PRAKTYCZNE SPOSOBY ICH SPRAWDZANIA.

11.1. Zasady ogólne.

Z każdego miejsca przeznaczonego na pobyt ludzi w budynku, powinny być zapewnione odpowiednie warunki ewakuacji, zapewniające możliwość szybkiego i bezpiecznego opuszczenia strefy zagrożonej lub objętej pożarem, dostosowane do liczby i stanu sprawności osób przebywających w obiekcie oraz jego funkcji, konstrukcji i wymiarów, a także być zastosowane techniczne środki zabezpieczenia przeciwpożarowego, polegające na:

- ⇒ zapewnieniu dostatecznej ilości i szerokości wyjść ewakuacyjnych;
- ⇒ zachowaniu dopuszczalnej długości, szerokości i wysokości przejść i dojść ewakuacyjnych;
- ⇒ zapewnieniu bezpiecznej pożarowo obudowy i wydzieleni dróg ewakuacyjnych oraz pomieszczeń;
- ⇒ zabezpieczeniu przed zadymieniem wymienionych w przepisach techniczno-budowlanych dróg ewakuacyjnych, w tym na stosowaniu urządzeń zapobiegających zadymieniu lub zapewniających usuwanie dymu.

Warunki ewakuacji

Warunki ewakuacji to zespół przedsięwzięć oraz środków techniczno-organizacyjnych zapewniających szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem. Stosownie do postanowień rozporządzenia [4] z pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi powinna być zapewniona możliwość ewakuacji w bezpieczne miejsce na zewnątrz budynku lub do sąsiedniej strefy pożarowej, bezpośrednio albo drogami komunikacji ogólnej, zwanymi dalej „**drogami ewakuacyjnymi**”.

Pomieszczenia przeznaczone na pobyt ludzi dzielą się na:

- pomieszczenia przeznaczone na **stały pobyt ludzi**, w których przebywanie tych samych osób w ciągu doby trwa dłużej niż 4 godziny,
- pomieszczenia przeznaczone na **czasowy pobyt ludzi**, w których przebywanie tych samych osób w ciągu doby trwa od 2 do 4 godzin włącznie.

W celu zapewnienia właściwych warunków ewakuacji zabrania się:

- ⇒ składowania materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służącym celom ewakuacji,
- ⇒ ustawiania w przejściach jakichkolwiek przedmiotów utrudniających ewakuację,
- ⇒ zamykania drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe otwarcie,
- ⇒ ograniczania dostępu do wyjść ewakuacyjnych, stosowania materiałów i wyrobów budowlanych łatwo zapalnych na drogach komunikacji ogólnej, służących celom ewakuacji.

Ewakuacja

Ewakuacja jest to zespół zamierzonych, zorganizowanych czynności, które mają na celu wyniesienie bądź wyprowadzenie poza zagrożoną strefę ludzi, zwierząt lub mienia. Akcją ewakuacyjną podejmuje kierujący działaniami ratowniczymi gdy występuje bezpośrednie zagrożenie życia i zdrowia ludzi i zwierząt bądź groźba zniszczenia mienia o szczególnej wartości kulturowej, technicznej czy materialnej. W sytuacji zagrożenia, ewakuację interwencyjną prowadzi się drogami komunikacji ogólnej, a jeśli to nie możliwe, to przy wykorzystaniu urządzeń będących na wyposażeniu samochodów straży pożarnej, jak też i będących stałym wyposażeniem budynków. Specyfika ewakuacji wynika z liczby obecnych w obiekcie osób oraz ich zdolności do poruszania się.

Specyfikacje ewakuacji

- ⇒ ewakuacja osób sprawnych fizycznie;
- ⇒ ewakuacja osób chorych i niepełnosprawnych fizycznie i psychicznie;
- ⇒ ewakuacja zwierząt i mienia.

Ewakuacja ludzi

Podstawowym warunkiem ewakuacji ludzi jest zapewnienie możliwości bezpiecznego opuszczania miejsca zagrożonego pożarem. Podjęcie decyzji o ewakuacji ludzi nie powinno być opóźnione, aby nie zaistniały trudności z wyprowadzaniem osób zagrożonych na skutek dużego zadymienia lub objęcia ogniem dróg ewakuacyjnych.

Ewakuacja osób z poszczególnych pomieszczeń powinna odbywać się drogami komunikacji ogólnej, które powinny być oznakowane znakami ewakuacyjnymi.

Do celów ewakuacji budynku przewidziano poziome i pionowe drogi komunikacji ogólnej prowadzące bezpośrednio na zewnątrz budynku. Szerokości dróg ewakuacyjnych i wyjść ewakuacyjnych powinny spełniać wymagania określone w warunkach techniczno-budowlanych przepisów rozporządzenia [7].

Zasady i sposób ewakuacji

Akcję ewakuacji ludzi podejmuje się z chwilą gdy zaistniały pożar może stwarzać dla nich zagrożenie. W obiektach użyteczności publicznej obowiązek rozpoczęcia ewakuacji spoczywa na pracownikach i bardzo często zostaje ona zakończona jeszcze przed przybyciem straży pożarnej, co należy uznać za objaw właściwy. W innych przypadkach decyzja o ewakuacji zostaje podjęta przez dowódcę akcji ratowniczo-gaśniczej.

Ogłoszenie ewakuacji

Ogłoszenie o ewakuacji powinno być podane w formie, z której jednoznacznie i dla wszystkich wynika konieczność natychmiastowego opuszczenia poszczególnych pomieszczeń i/lub całego budynku. Natychmiast po zauważeniu pożaru lub innego zagrożenia lub otrzymaniu informacji o zagrożeniu oraz stwierdzeniu

zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi kierownik obsługi obiektu bądź osoba przez niego upoważniona podejmuje decyzje o rozpoczęciu ewakuacji osób.

Oznakowanie dróg i wyjść ewakuacyjnych

Drogi i wyjścia ewakuacyjne w obiekcie powinny być oznakowane znakami, zgodnymi z Polskimi Normami [11] i [13], w sposób zapewniający dostarczenie informacji niezbędnych do ewakuacji.

11.2. Sposoby postępowania użytkowników obiektu.

Organizacja ewakuacji

Organizując ewakuację należy:

- ⇒ określić i wskazać drogi ewakuacyjne,
- ⇒ stosować planową a jeżeli sytuacja tego wymaga poleconą kolejność i kierunek ewakuacji,
- ⇒ użyć wszelkich dostępnych środków aby możliwie skutecznie zabezpieczyć drogi ewakuacyjne przed rozwojem pożaru oraz zadymieniem,
- ⇒ w trakcie trwania ewakuacji należy całkowicie egzekwować zdyscyplinowanie i posłuszeństwo wśród osób ewakuowanych,

W przypadku wystąpienia zagrożenia powodującego konieczność przeprowadzenia ewakuacji osób i mienia, decyzję o podjęciu ewakuacji podejmuje kierownik obsługi obiektu lub osoba zastępująca go.

Decyzja o zarządzeniu ewakuacji musi uwzględniać informacje o zakresie ewakuacji, liczbie osób przewidzianych do ewakuacji, sposobach i kolejności opuszczenia obiektu (kondygnacji, budynku itp.), a także musi określać drogi i kierunki oraz przewidywać możliwość zakwaterowania osób ewakuowanych.

Szczegółowy opis dróg ewakuacyjnych

W przypadku wystąpienia zagrożenia, ewakuacja odbywać się będzie drogami komunikacji ogólnej w kierunku do wyjść ewakuacyjnych prowadzących bezpośrednio na zewnątrz budynku.

Układ dróg ewakuacyjnych w budynku oraz kierunki ewakuacji przedstawione zostały w Załącznikach od nr 6.1 do nr 6.7

„Plan zabezpieczenia i ewakuacji budynku”

Miejsce zbiórki do ewakuacji przedstawione zostało w Załączniku Nr 7

„Plan- rzut zagospodarowania terenu”

Po podjęciu decyzji o ewakuacji należy:

- 1) Niezwłocznie powiadomić wszystkie osoby przebywające w obiekcie o powstaniu i charakterze zagrożenia oraz konieczności przeprowadzania ewakuacji – do powiadomienia należy wykorzystać wszelkie możliwe środki łączności.
- 2) Kierujący akcją ewakuacyjną wyznacza osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji, ponadto ustala ewentualną potrzebę ewakuacji sprzętu i mienia, określając w tym celu sposoby, kolejność i rodzaj ewakuowanego mienia.

- 3) W pierwszej kolejności trzeba ewakuować osoby z tych pomieszczeń, w których powstał pożar lub które znajdują się na drodze jego rozprzestrzenienia się oraz z takich, z których wyjścia mogą zostać odcięte przez pożar lub zadymienie.
- 4) Należy dążyć do tego, aby wśród ewakuowanych w pierwszej kolejności były osoby o ograniczonej, z różnych względów, zdolności poruszania się, natomiast zamykać strumień ruchu powinny osoby, które mogą poruszać się o własnych siłach.
- 5) Osoby z ograniczoną zdolnością poruszania się należy ewakuować przy wykorzystaniu wózków lub przenosić na rękach.
- 6) W przypadku blokady dróg ewakuacyjnych, należy niezwłocznie, dostępnymi środkami np. telefonicznie, bezpośrednio lub przy pomocy osób znajdujących się na zewnątrz odciętej strefy, powiadomić kierownika akcji ewakuacyjnej. Ludzi odciętych od wyjścia, a znajdujących się w strefie zagrożenia, należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła pożaru i w miarę posiadanych środków oraz istniejących warunków ewakuować z zewnątrz za pomocą urządzeń ratowniczych będących w posiadaniu jednostek straży pożarnej.
- 7) Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej, starając się trzymać głowę jak najniżej, ze względu na mniejsze zadymienie panujące w dolnych partiach pomieszczeń i korytarzy. najbliższej posadzki pomieszczenia lub korytarzy, a w ekstremalnych przypadkach poruszać się, czolgając. Aby ułatwić oddychanie zaleca się stosowanie mokrej chustki lub kawałka tkaniny, najlepiej zwilżonego wodą, która posłuży za filtr powietrza. Podczas ruchu w przestrzeni mocno zadymionej należy poruszać się wzdłuż ścian, by nie stracić orientacji co do kierunku ruchu.
- 8) Ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków niezbędnych do ewakuacji i ratowania ludzi. Ewakuację mienia należy rozpocząć od najcenniejszych urządzeń, dokumentacji i przedmiotów. Należy wykorzystać wszystkie sprawne fizycznie osoby, nadające się do demontażu i ewakuacji mienia.
- 9) Wszystkie osoby opuszczając pomieszczenie zamykają okna i drzwi (nie przekręcają klucza w drzwiach) – zgodnie z kierunkiem ewakuacji udają się do najbliższego wyjścia ewakuacyjnego na zewnętrzną i dalej do miejsca ewakuacji wyznaczonego przez kierującego akcją.
- 10) Po zakończeniu ewakuacji tj. opuszczeniu budynku (zagrożonej strefy), opiekun danej grupy osób, zobowiązany jest do sprawdzenia, czy wszyscy opuścili poszczególne pomieszczenia. W przypadku podejrzenia, że ktoś został w zagrożonej strefie, należy natychmiast zgłosić ten fakt jednostkom ratowniczym przybyłym na miejsce akcji i przeprowadzić ponowne sprawdzenie pomieszczeń budynku.
- 11) W przypadku przybycia jednostek straży pożarnej w trakcie akcji ewakuacyjnej, kierujący przebiegiem akcji zobowiązany jest do złożenia krótkiej informacji o przebiegu akcji, a następnie do podporządkowania się poleceniom dowódcy przybyłej jednostki.

Obowiązki osób kierujących i prowadzących ewakuację

- 1) **Kierujący akcją** wyznacza osoby prowadzące ewakuacje na poszczególnych kondygnacjach bądź z poszczególnych pomieszczeń (gdy sytuacja na to pozwala) – osoby te po zakończonej ewakuacji sprawdzają wszystkie kondygnacje czy w pomieszczeniach nie pozostały żadne osoby, które mogły zasłabnąć bądź nie podporządkowały się poleceniom nadzorującego ewakuację.
- 2) Stosownie do postanowień ustawy [2] pracodawca, z pośród personelu, wyznacza pracowników do zwalczania pożarów i ewakuacji pracowników. Do podstawowych obowiązków osób wyznaczonych do ewakuacji należy:
 - ⇒ poinformowanie innych pracowników o zaistnieniu zagrożenia,
 - ⇒ otwarcie drzwi ewakuacyjnych,
 - ⇒ wyłączenia prądu i włączenie oświetlenia awaryjnego,
 - ⇒ sprawdzenie, czy wszystkie osoby opuściły zagrożony obszar,
 - ⇒ poinformowanie właściwych służb ratowniczych.

11.3. Sposoby sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji.

Zgodnie z ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI) z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów. (Dz. U. z dnia 22 czerwca 2010 r.)

§ 17.1. Właściciel lub zarządca obiektu przeznaczonego dla ponad 50 osób będących jego stałymi użytkownikami, niezakwalifikowanego do kategorii zagrożenia ludzi ZL IV, powinien co najmniej raz na 2 lata przeprowadzać praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji z całego obiektu.

2. W przypadku obiektów, w których cyklicznie zmienia się jednocześnie grupa powyżej 50 użytkowników, w szczególności: szkół, przedszkoli, internatów, domów studenckich, praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji należy dokonać - co najmniej raz na rok, jednak w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia rozpoczęcia korzystania z obiektu przez nowych użytkowników.

4. Właściciel lub zarządca obiektu powiadamia właściwego miejscowo komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej o terminie przeprowadzenia działań,

Cel ćwiczeń

Cel ćwiczeń – sprawdzenie umiejętności postępowania załogi na wypadek zdarzenia oraz zapoznanie z Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego.

Cele szczegółowe:

- ⇒ znajomość zasad alarmowania użytkowników obiektu i służb zewnętrznych w wypadku zagrożenia,
- ⇒ umiejętność kierowania akcją ratowniczą,
- ⇒ umiejętność posługiwania się podręcznym sprzętem gaśniczym i innym

⇒ sprzętem ratunkowym.

Plan ćwiczeń

- 1) spotkanie użytkowników obiektu – zapoznanie z podstawowymi założeniami do ćwiczeń,
- 2) praktyczne sprawdzenie ewakuacji oraz ćwiczenia praktyczna na zewnątrz z udziałem gaśnic (np. gaszenie płonącej cieczy w wannie),
- 3) omówienie i podsumowanie ćwiczeń.

Właściciel lub zarządca obiektu powiadamia Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Koninie o terminie przeprowadzenia działań nie później niż na tydzień przed ich przeprowadzeniem.

4.1.1. Przygotowanie praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji.

Sprawdzenie organizacji i warunków ewakuacji należy przygotować w następujący sposób:

pierwszy etap – opracować założenia do ewakuacji, w których wyznaczyć należy cel przeprowadzania kontroli, określić potrzeby ludzkie i sprzętowe, wyznaczyć zadania dla osób przygotowanych do prowadzenia ewakuacji, oraz przygotować przebieg ewakuacji z podziałem na etapy;

drugi etap – uzgodnić termin przeprowadzenia ewakuacji – zarządcą obiektu z kierownikami poszczególnych sekcji;

trzeci etap – powiadomić właściwego miejscowo komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej o terminie przeprowadzenia działań;

czwarty etap – praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji.

Pierwszy etap ewakuacji odnosi się do:

- ⇒ podjęcia decyzji o ewakuacji w przypadku zagrożenia,
- ⇒ podjęcia działań przygotowawczych do ewakuacji,
- ⇒ użycia podręcznego sprzętu gaśniczego,
- ⇒ powiadomienia straży pożarnej,

na tym etapie fazy działaniami kieruje **kierownik obsługi obiektu** lub osoba przez niego wyznaczona.

Podejmowane działania:

- ⇒ określenie rodzaju zagrożenia,
- ⇒ alarmowanie osób będących w strefie zagrożenia – niezwłocznie, przy użyciu wszystkich dostępnych środków – ustalony sygnał alarmowy z megafonu oraz komunikat słowny „**uwaga, ćwiczebny alarm pożarowy**”,
- ⇒ osoby uprawnione do wszczęcia alarmu oraz kierowanie ewakuacją – **kierownik obsługi obiektu** lub osoba przez niego wyznaczona,

- ⇒ alarmowanie telefonicznie Państwowej Straży Pożarnej – nr alarmowy **998 lub 112**,
- ⇒ likwidacji pożaru w zarodku – za pomocą podręcznego sprzętu gaśniczego (gaśnice),
- ⇒ wyłączenie dopływu prądu – wykonuje Pogotowie Energetyczne - nr alarmowy **Pogotowia Energetycznego 991**.

Przykładowy przebieg ewakuacji

- 1) Ogłosić alarm – zgodnie z ustalonym sygnałem.
- 2) Otworzyć drzwi sal lekcyjnych powiadamiając o charakterze zagrożenia i konieczności ewakuacji.
- 3) Określić kolejność ewakuacji z poszczególnych pomieszczeń i kondygnacji.
- 4) Uformować grupy ewakuacyjne w korytarzach pod opieką nauczycieli prowadzących zajęcia.
- 5) Wskazać kierunek ruchu strumieni ewakuowanych osób oraz określić miejsce zbiórki dla ewakuacji.
- 6) Sprawdzić, zgodnie z dziennikiem lekcyjnym, obecność uczniów na zbiórce.
- 7) Sprawdzić, o ile to możliwe, czy wszyscy opuścili poszczególne pomieszczenia.
- 8) Osoby odcięte od dróg ewakuacyjnych, znajdujących się w strefie zagrożenia, zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła pożaru – w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia tych ludzi, przed przybyciem jednostek straży pożarnej, podjąć próbę ewakuacji tych osób przez okna np. przy pomocy drabiny.
- 9) Po zakończeniu ewakuacji osób przystąpić do ewakuacji mienia, począwszy pomieszczeń zagrożonych pożarem wg kolejności: dokumentacja, sprzęt elektroniczny, pomoce dydaktyczne, księgozbiór oraz pozostałe wyposażenie i sprzęt.

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO ZAŁĄCZNIKI:

NR 1: WZÓR OŚWIADCZENIA PRACOWNIKA

NR 2: WZÓR OŚWIADCZENIA - PODMIOT ZEWNĘTRZNY

NR 3: WZÓR KARTY AKTUALIZACJI INSTRUKCJI

**NR 4: WZÓR PROTOKOŁU ZABEZPIECZENIA PRAC POŻAROWO
NIEBEZPIECZNYCH**

**NR 5: WZÓR ZEZWOLENIA NA PROWADZENIE PRAC POŻAROWO
NIEBEZPIECZNYCH**

**NR 6: CZĘŚĆ GRAFICZNA INSTRUKCJI - PLAN ZABEZPIECZENIA I EWAKUACJI
BUDYNKU**

- 6.1 Plan zabezpieczenia i ewakuacji budynku - rzut parteru
- 6.2 Plan zabezpieczenia i ewakuacji budynku - rzut I piętra
- 6.3 Plan zabezpieczenia i ewakuacji budynku - rzut II piętra
- 6.4 Plan zabezpieczenia i ewakuacji budynku - rzut III piętra
- 6.5 Plan zabezpieczenia i ewakuacji budynku – Budynek B - rzut piwnicy
- 6.6 Plan zabezpieczenia i ewakuacji budynku - Budynek B - rzut parteru
- 6.7 Plan zabezpieczenia i ewakuacji budynku - Budynek B - rzut I piętra

NR 7: CZĘŚĆ GRAFICZNA INSTRUKCJI - PLAN ZAGOSPODAROWANIA TERENU

Załącznik nr 1
Wzór oświadczenia pracownika

dn.

.....
(miejsowość, data)

.....
(pieczęć organizatora szkolenia)

.....
(imię i nazwisko pracownika)

.....
(funkcja, stanowisko)

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że zostałem(am) zapoznany(a) z przepisami z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązującymi na terenie obiektu, a w szczególności znane mi są zasady i sposoby:

- 1) zapobiegania powstaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru na stanowisku pracy oraz na terenie całego obiektu;
- 2) postępowania na wypadek pożaru;
- 3) użycia podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych w miejscu pracy.

Ustalenia „**Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego**” przyjmuję do wiadomości i zobowiązuję się przestrzegać jej postanowienia.

.....
podpis osoby składającej oświadczenie)

Zapoznania pracowników z przepisami przeciwpożarowymi dokonał:

.....
(pieczęć i podpis osoby upoważnionej przez organizatora do przeprowadzenia szkolenia)

ZAŁĄCZNIK NR 2:

Wzór oświadczenia podmiotu zewnętrznego.

.....
(miejsowość, data)

.....
(nazwa podmiotu zewnętrznego)

.....
(Imię i nazwisko przedstawiciela podmiotu)

.....
(Stanowisko przedstawiciela podmiotu)

O Ś W I A D C Z E N I E

Oświadczam, że zostałem(am) zapoznany(a) z zasadami oraz przepisami z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązującymi na terenie zakładu i postanawiam ich przestrzegać. Ponadto zobowiązuję się zapoznać z powyższym swoich pracowników, którzy potwierdzają przyjęcie do wiadomości własnoręcznym podpisem na załączonej do niniejszego oświadczenia liście.

W przypadku stwierdzenia/ zauważenia zagrożenia pożarowego zobowiązuje się do wszczęcia procedur obowiązujących na terenie zakładu.

.....
podpis składającego oświadczenie

.....
podpis przyjmującego oświadczenie

ZAŁĄCZNIK NR 3: Wzór Karty Aktualizacji Instrukcji.

Lp.	Data	Zakres aktualizacji	Podmiot przeprowadzający aktualizację	Podpis osoby przeprowadzającej aktualizację
1	2	3	4	5

ZAŁĄCZNIK NR 4:

Wzór protokołu zabezpieczenia przeciwpożarowego prac pożarowo niebezpiecznych

PROTOKÓŁ Nr

zabezpieczenia przeciwpożarowego prac niebezpiecznych pożarowo

1. Nazwa i określenie pomieszczenia, w którym przewiduje się wykonanie prac:
.....
2. Charakterystyka/ technologia przewidywanych prac:
.....
3. Charakterystyka zagrożenia pożarowego, zagrożenia wybuchem oraz właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w pomieszczeniach lub rejonie przewidywanych prac :
.....
.....
4. Rodzaje elementów budowlanych (zapalność) występujących w danym pomieszczeniu lub rejonie przewidzianych prac
.....
.....
5. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego pomieszczenia, stanowiska, urządzenia na okres wykonywania prac:
.....
.....
6. Ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego przewidzianego do zabezpieczenia prac:
.....
.....
7. Środki i sposób alarmowania straży pożarnej oraz współpracowników w razie zaistnienia pożaru:
.....
.....
8. Osoba(y) odpowiedzialna(e) za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego przebiegu prac:
.....
.....
9. Osoba(y) odpowiedzialna(e) za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w trakcie wykonywania prac:
.....
.....
.....
10. Osoby zobowiązane do przeprowadzenia kontroli rejonu prac po ich zakończeniu (określenie ilości i częstotliwości kontroli):
.....

.....
Nazwisko, imię i rodzaj zajmowanego stanowiska :

.....
Podpisy członków Komisji:

ZAŁĄCZNIK NR 5:

Wzór zezwolenia na prowadzenie prac pożarowo niebezpiecznych

ZEZWOLENIE Nr

na prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo

1. Miejsce pracy.....

2. Rodzaj pracy.....

3..... Czas pracy - dnia :..... Od..... godz.....do godz.....

4. Zagrożenie pożarowe/ wybuchowe w miejscu pracy
.....

5. Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru/ wybuchu

6. Środki zabezpieczenia:

a) Przeciwpożarowe
.....

b) Bhp
.....

c) Inne
.....

7. Sposób wykonywania pracy
.....

8. Odpowiedzialność za:

a) przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczających i zabezpieczenia toku prac pożarowo niebezpiecznych:

Nazwisko.....Wykonano.....Podpis

b) wyłączenia spod napięcia instalacji:

Nazwisko.....Wykonano.....Podpis

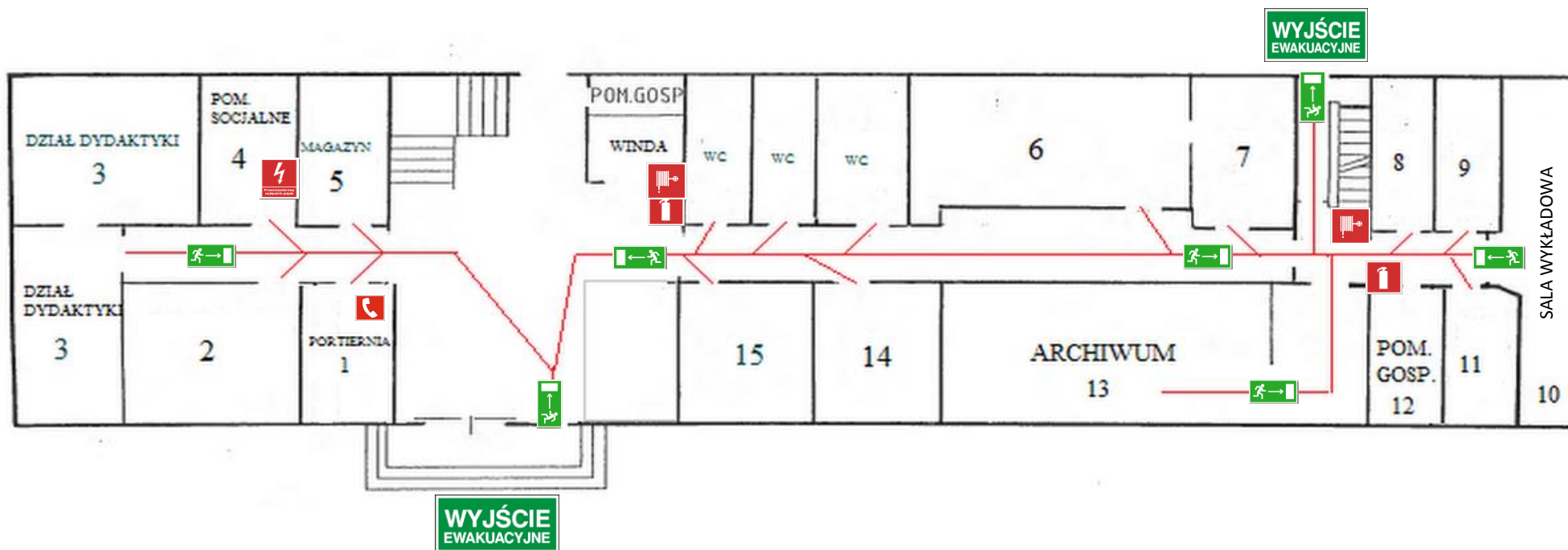
c) wykonania analizy stężenia par cieczy/ gazów/ pyłów:

Nazwisko.....Wykonano.....Podpis

d) stosowanie środków zabezpieczających organizację pracy i instruktaż:

UWAGA: niepotrzebne skreślić.

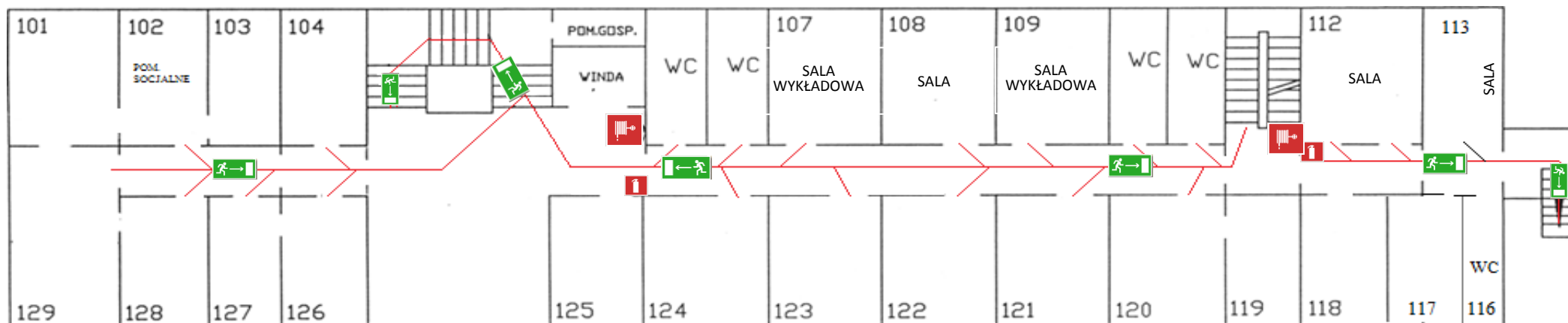
Załącznik 6.1 Plan zabezpieczenia i ewakuacji budynku - rzut parteru

Objaśnienie znaków

	- Wyjście ewakuacyjne		- Powiadom osoby bezpośrednio zagrożone
	- Gaśnica proszkowa ABC		- Wyłącz prąd przeciwpożarowym wyłącznikiem prądu
	- Kierunek do wyjścia ewakuacyjnego		- Powiadom straż pożarną tel. 998, 112
	- Przeciwpożarowy włącznik prądu		- Jeśli usłyszysz alarm opuść budynek najbliższym wyjściem
	- Hydrant do celów pożarowych		

Załącznik 6.2 Plan zabezpieczenia i ewakuacji budynku - rzut I piętra

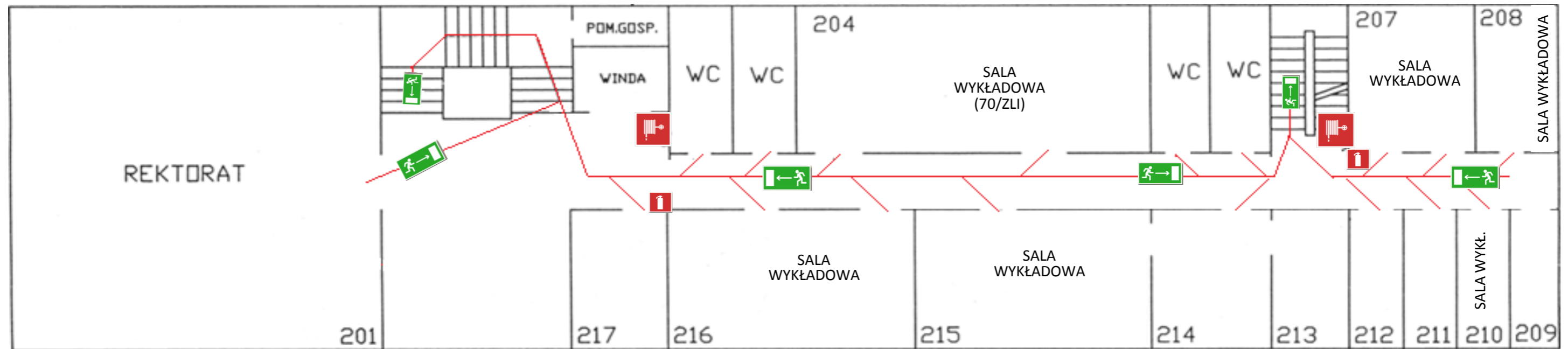
Objaśnienie znaków

- - Wyjście ewakuacyjne
- - Gaśnica proszkowa ABC
- - Kierunek do wyjścia ewakuacyjnego
- - Hydrant do celów pożarowych

W przypadku zauważenia pożaru lub innego niebezpieczeństwa:

- - Powiadom osoby bezpośrednio zagrożone
- - Wyłącz prąd przeciwpożarowym wyłącznikiem prądu
- - Powiadom straż pożarną tel. 998, 112
- - Jeśli usłyszysz alarm opuść budynek najbliższym wyjściem

Załącznik 6.3 Plan zabezpieczenia i ewakuacji budynku - rzut II piętra

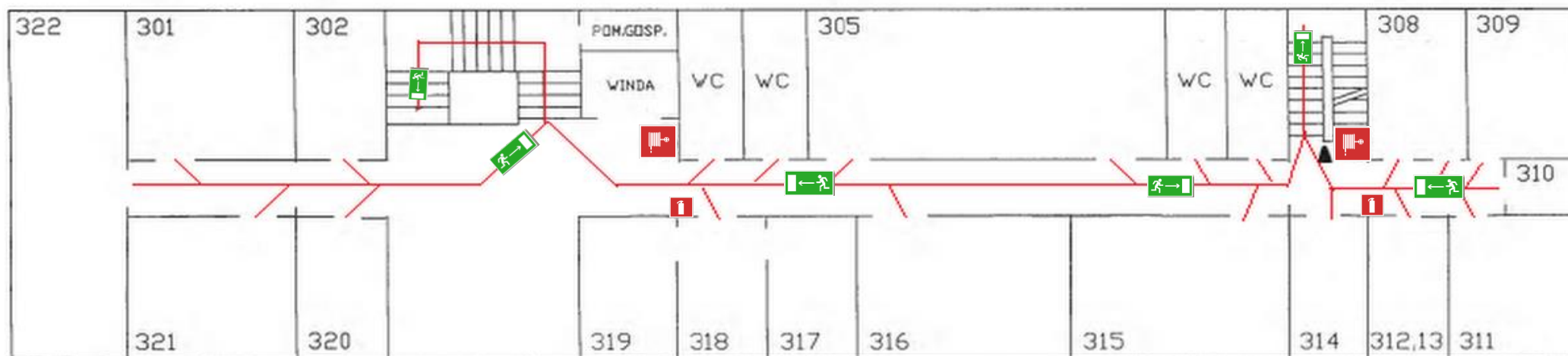
Objaśnienie znaków

- - Wyjście ewakuacyjne
- - Gaśnica proszkowa ABC
- - Kierunek do wyjścia ewakuacyjnego
- - Hydrant do celów pożarowych

W przypadku zauważenia pożaru lub innego niebezpieczeństwa:

- - Powiadom osoby bezpośrednio zagrożone
- - Wyłącz prąd przeciwpożarowym wyłącznikiem prądu
- - Powiadom straż pożarną tel. 998, 112
- - Jeśli usłyszysz alarm opuść budynek najbliższym wyjściem

Zał. 6.4 Plan zabezpieczenia i ewakuacji budynku - rzut III piętra

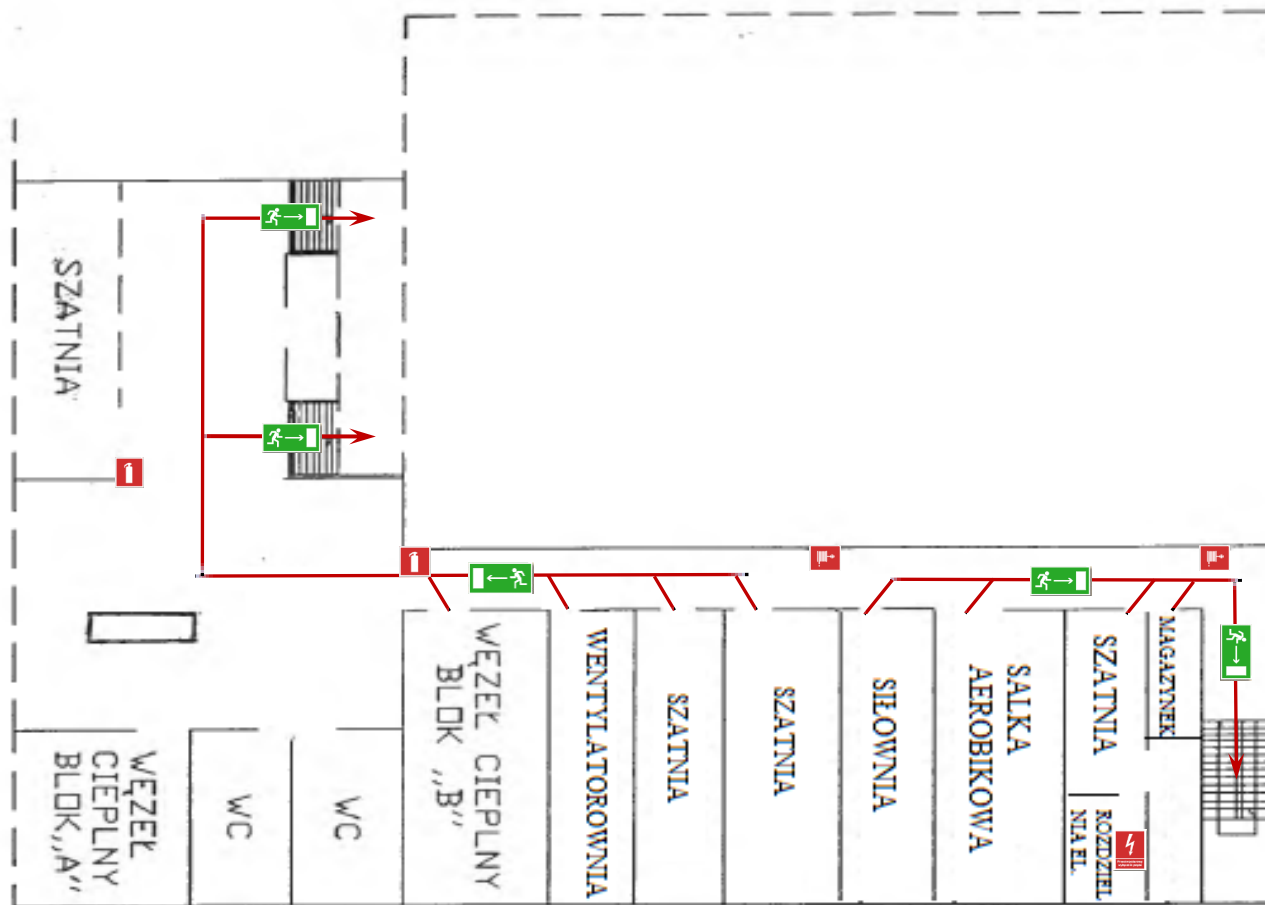
Objaśnienie znaków

- - Wyjście ewakuacyjne
- - Gaśnica proszkowa ABC
- - Kierunek do wyjścia ewakuacyjnego
- - Hydrant do celów pożarowych

W przypadku zauważenia pożaru lub innego niebezpieczeństwa:

- - Powiadom osoby bezpośrednio zagrożone
- - Wyłącz prąd przeciwpożarowym wyłącznikiem prądu
- - Powiadom straż pożarną tel. 998, 112
- - Jeśli usłyszysz alarm opuść budynek najbliższym wyjściem

Załącznik 6.5 Plan zabezpieczenia i ewakuacji budynku - Budynek B: Piwnica

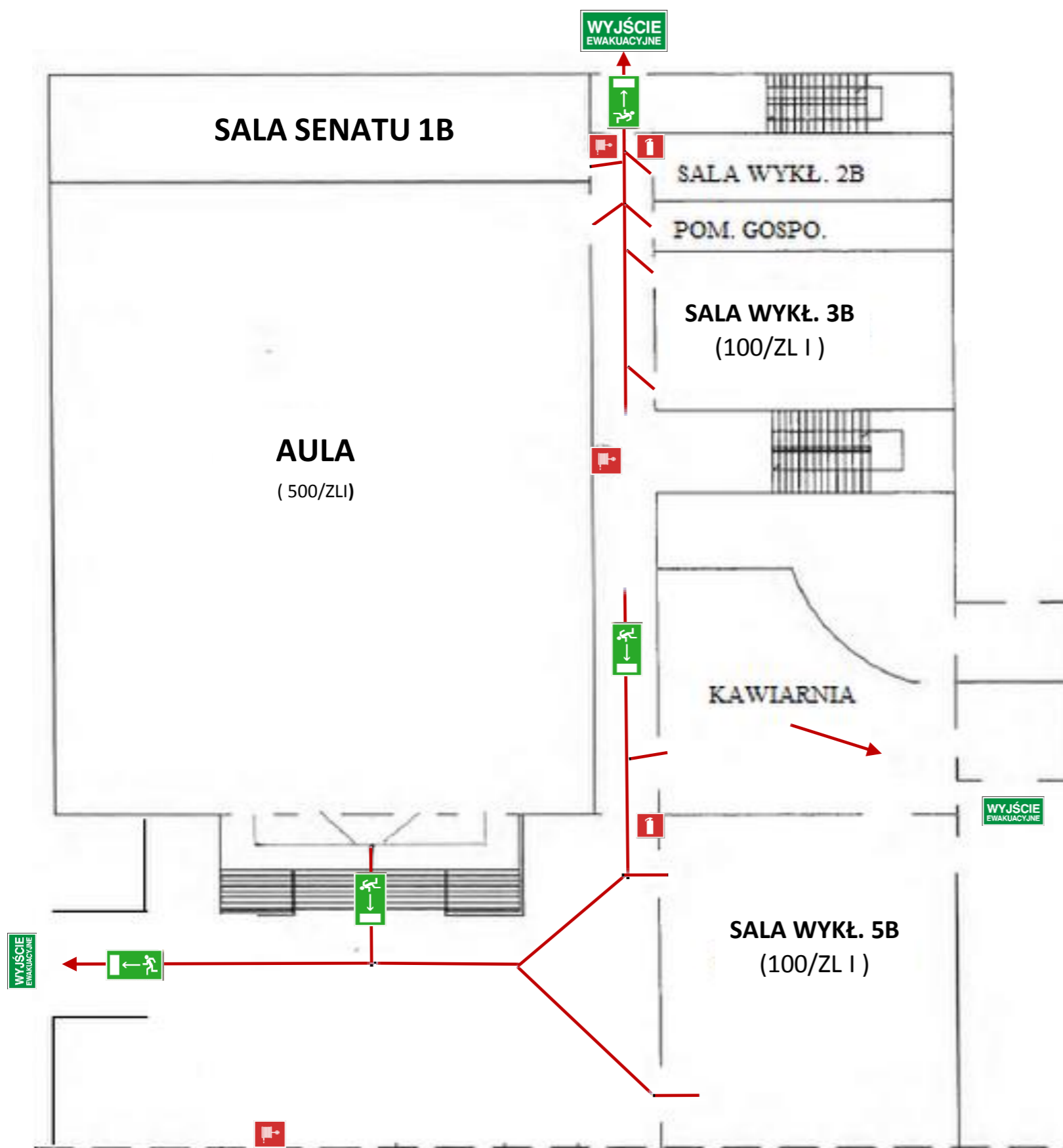
Objaśnienie znaków

- - Wyjście ewakuacyjne
- - Gaśnica proszkowa ABC
- - Kierunek do wyjścia ewakuacyjnego
- - Hydrant do celów pożarowych

W przypadku zauważenia pożaru lub innego niebezpieczeństwa:

- - Powiadom osoby bezpośrednio zagrożone
- - Wyłącz prąd przeciwpożarowym wyłącznikiem prądu
- - Powiadom straż pożarną tel. 998, 112
- - Jeśli usłyszysz alarm opuść budynek najbliższym wyjściem

Zał. 6.6 Plan zabezpieczenia i ewakuacji budynku - Budynek B: Parter

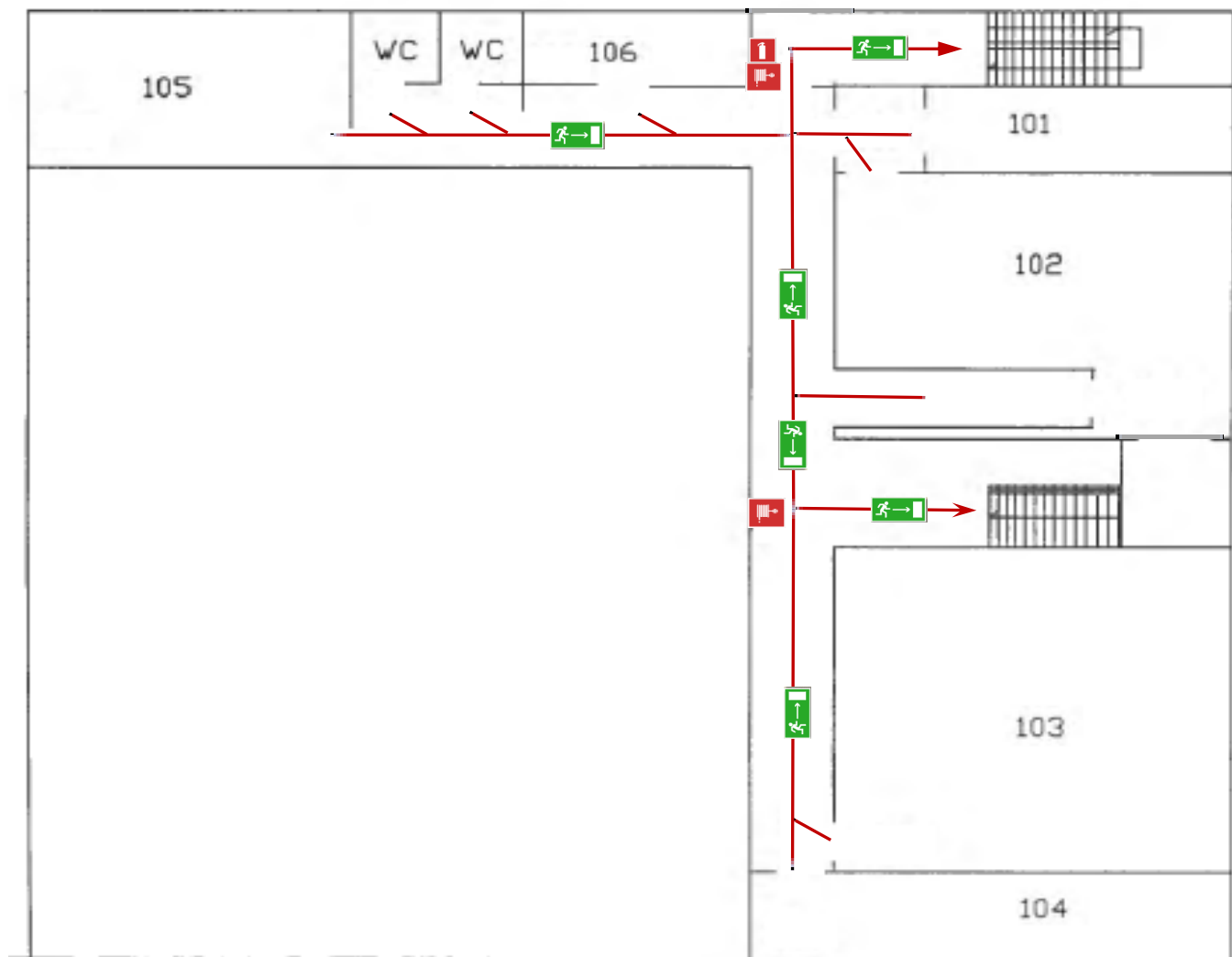
Objaśnienie znaków

- - Wyjście ewakuacyjne
- - Gaśnica proszkowa ABC
- - Kierunek do wyjścia ewakuacyjnego
- - Hydrant do celów pożarowych

W przypadku zauważenia pożaru lub innego niebezpieczeństwa:

- - Powiadom osoby bezpośrednio zagrożone
- - Wyłącz prąd przeciwpożarowym wyłącznikiem prądu
- - Powiadom straż pożarną tel. 998, 112
- - Jeśli usłyszysz alarm opuść budynek najbliższym wyjściem

Zał. 6.7 Plan zabezpieczenia i ewakuacji budynku - Budynek B: I Pięro

Objaśnienie znaków

- Wyjście ewakuacyjne

- Gaśnica proszkowa ABC

- Kierunek do wyjścia ewakuacyjnego

- Hydrant do celów pożarowych

W przypadku zauważenia pożaru lub innego niebezpieczeństwa:

- Powiadom osoby bezpośrednio zagrożone

- Wyłącz prąd przeciwpożarowym wyłącznikiem prądu

- Powiadom straż pożarną tel. 998, 112

- Jeśli usłyszysz alarm opuść budynek najbliższym wyjściem

